Kansspelautoriteit

Drie jaar kansspelen

onder een nieuwe toezichthouder

Jaarverslag 2015

> Staat van de sector

> Drie jaar Kansspelautoriteit
> Verslavingspreventie
> Tegengaan van illegaliteit en criminaliteit
> Beschermen en informeren van consumenten
> Samenwerking nationaal en internationaal

> Ontwikkelingen
> De kansspelmarkt na drie jaar...
> Deskundigheid

> Feiten en cijfers
> Kansspelautoriteit als organisatie
> Financiën
> Bijlage

> Colofon

Staat van de sector

‘Drie jaar kansspelen onder een nieuwe toezichthouder’

Deze titel hebben we dit jaarverslag niet zonder reden meegegeven. Bij de oprichting van de Kansspelautoriteit in 2012, stelden we ons ten doel om na drie jaar ‘een goede toezichthouder’ te zijn. Die drie jaren zijn verstreken. Tijd om in dit jaarverslag de afgelopen jaren te beschouwen, evenals het afgelopen (boek)jaar, zoals dat hoort in een jaarverslag.

drs. J.G. Pot | mr. J.J.H. Suyver | mr. H.W. Kesler

Als bestuursvoorzitter ben ik trots op wat we het afgelopen jaar opbouwden en bereikten: een deskundige, integere en slagvaardige organisatie. We coördineren activiteiten op het gebied van verslavingspreventie, interveniëren met ons toezichtswerk, verstrekken vergunningen en gaan nationaal en internationaal samenwerkingsverbanden aan met andere (semi) publieke en maatschappelijke organisaties.

Deskundig

Deskundigheid gaat niet vanzelf. Daar moet je in investeren en dat doen we op verschillende manieren. We halen de deskundigheid van buiten naar binnen door met een externe Adviesraad te werken, samenwerking aan te gaan met externe experts en door de kennis van experts te delen door interne lezingen te organiseren. Daarnaast halen we ook kennis elders en zoeken kennis op. We leggen werkbezoeken af aan collega-toezichthouders in het buitenland en sluiten ons aan bij internationale congressen en seminars ter vergroting van onze kennis. Nu hoor ik u zeggen: logisch deze lovende woorden, het is de bestuursvoorzitter die dit zegt over zijn eigen organisatie.

Functioneren Kansspelautoriteit

Dat klopt, maar ik prijs me ook gelukkig met een extern, onafhankelijk onderzoek dat in 2015 is verricht naar onze organisatie. Daaruit kwamen genoeg positieve punten, maar ook verbeterpunten naar voren.
Zo gaf de sector aan ons niet altijd transparant te vinden. De sector vraagt zich af waarom en hoe keuzes door de Kansspelautoriteit worden gemaakt? Met dit punt gaat de Kansspelautoriteit aan de slag. Wij kijken met vertrouwen uit naar de wettelijke evaluatie die het ministerie in 2018 houdt van het functioneren van de Kansspelautoriteit.

Markt
De legale kansspelmarkt heeft zo'n 2 miljard euro aan bruto spelresultaat. Loterijen blijven onverminderd populair als grootste kansspel. De grootste verandering in de markt blijft de introductie van het legale online gokken. Bij onze oprichting in 2012 leek die wetgeving al aanstaande. Wij vinden dat de consument recht heeft op adequate wettelijke regulering van kansspelen en de daarbij horende consumentenbescherming. Dat heeft allemaal langer geduurd dan we hoopten. Maar wij zijn er klaar voor. Ik ben verheugd dat de Tweede Kamer voornemens is het wetsvoorstel in het voorjaar 2016 te behandelen.

Kanalisatie versus illegaal aanbod
Het is belangrijk dat er een hoog percentage spelers actief is binnen het online legale spelaanbod en dat spelers illegaal aanbod links laten liggen. Kortom, kanalisatie. Kanalisatie is de beste wijze om de speler te beschermen tegen de risico's die nu eenmaal verbonden zijn aan online gokken. Andere Europese landen die Nederland reeds zijn voorgegaan met regulering zijn al tot die conclusie gekomen. Er is geen reden te denken dat dat in Nederland anders zal zijn. Zo wordt ook het illegale aanbod aanzienlijk kleiner, waardoor de Kansspelautoriteit haar handhavingscapaciteit meer gericht kan inzetten op het aanpakken van illegale aanbieders.

Kanalisatie versus kansspelbelasting
De kabinetsdoelstelling is 80% kanalisatie, maar een winstwaarschuwing is hier op zijn plaats. Het mechanisme is nu eenmaal dat hoe hoger de kansspelbelasting, hoe lager de kanalisatie wordt. Het heeft er nu alle schijn van dat er een belastingtarief van 29% over het bruto-spelresultaat wordt gehanteerd. Daarmee wordt het halen van die doelstelling wel erg ambitieus. Ook dat laten de ervaringen in andere Europese landen zien.[1] Er is een mogelijkheid om het percentage na drie jaar te laten dalen naar 25%. Maar waarom pas na drie jaar een evaluatie? Al na twee jaar is duidelijk hoe de kanalisatie zich zal ontwikkelen in de praktijk en kan gekeken worden of het belastingpercentage bijgesteld moet worden. De evaluatie zou wat ons betreft dus naar voren kunnen worden gehaald.

2015
Kansspelen op afstand (KOA) of niet, we hebben ons in 2015 niet verveeld. 2015 was voor de Kansspelautoriteit een bruisend jaar.
In het bestrijden van illegaliteit en criminaliteit zijn goede resultaten geboekt. Op pagina 16 leest u er meer over. Ook op het gebied van de preventie van kansspelverslaving is vooruitgang geboekt. We hebben een coördinerende rol op dat gebied en die rol wordt met de inwerkingtreding van KOA alleen maar groter. In een speciale bijeenkomst hebben we een start gemaakt om kansspelaanbieders en de verslavingszorg nader tot elkaar te brengen. Het is een samenwerking die in de komende tijd verder van de grond moet komen. Een begin is gemaakt.

Internationaal
Hoewel ons toezicht formeel ophoudt bij de Nederlandse landsgrenzen, kijken we over onze grenzen heen. Want ontwikkelingen elders in de wereld zijn van invloed op de kansspelmarkt in Nederland.

1. Zie voor uitleg de Marktscan online van augustus 2015 op www.kansspelautoriteit.nl, pagina 51 e.v.

Daarom ben ik ook blij dat we in 2015 samenwerkingsafspraken hebben kunnen maken, zowel in Europees verband als met separate jurisdicties. Toezichthouders kunnen van elkaar leren en hebben elkaar nodig om effectief toezicht te kunnen blijven houden op een steeds internationaler wordende nationale kansspelmarkt.

Ook in Koninkrijksverband is samenwerking van belang. De vier landen Nederland, Aruba, Curaçao en St. Maarten kennen eigen kansspelwetgeving. Ook het toezicht op de kansspelsector is een autonome aangelegenheid van de landen. Steeds meer wordt duidelijk dat samenwerking nodig is om de verschillen in nationale wetgeving en toezicht niet ten nadele van een ander te laten zijn.

Afgelopen jaar legden we voor de derde keer een boete op aan een in Curaçao gehuisveste aanbieder van illegale kansspelen in Nederland. Samenwerking met Curaçaose *counterparts* is nodig om ervoor te zorgen dat deze aanbieder niet nogmaals de Wet op de kansspelen overtreedt.

Het doet me dan ook deugd dat er in 2015 een begin is gemaakt met het verkennen van nauwere samenwerking tussen de landen binnen het Koninkrijk.

Boetes innen

Waar meer samenwerking voor nodig zal zijn, is het innen van boetes bij bedrijven die in het buitenland zijn gevestigd. Tussen EU-lidstaten zijn daarvoor mogelijkheden via de rechter en ook binnen het Koninkrijk zijn er mogelijkheden om dergelijke boetes te innen. Maar die zijn tijdrovend en moeizaam. Het zou toch mogelijk moeten zijn om via nauwere samenwerking bestuurlijke boetes effectiever te innen. Dat zou ten goede komen aan de slagkracht van de Kansspelautoriteit.

Kortom, we hebben voldoende wensen voor de kansspelmarkt. Dat is niet gek, want de markt blijft zich pijlsnel innoveren en ontwikkelen. Regelgeving loopt daar standaard achteraan, dat is een gegeven. Het is tijd om die achterstand niet in een grote kloof te laten veranderen.

De wetgever kan hieraan tegemoetkomen door aan te geven welke doelstellingen moeten worden bereikt en meer met open normen te werken. Dan kunnen toezichthouders de wettelijke normen uitwerken in concrete verplichtingen, die passen bij de laatste inzichten.
Die werkwijze geeft meer mogelijkheden om- met de consumentenbescherming voorop – met toezicht en vergunningen in te spelen op ontwikkelingen.

Als toezichthouder kennen wij de markt. Wij geven de markt het vertrouwen daar waar het kan als het gaat om consumentenbescherming. Daar waar het niet kan, grijpen we in. Daar mag de wetgever dan weer op vertrouwen.

Jan Suyver
Voorzitter Raad van bestuur

Drie jaar Kansspelautoriteit

De Kansspelautoriteit na drie jaar

Het voorkomen van kansspelverslaving, het tegengaan van illegaliteit en criminaliteit en het beschermen en informeren van consumenten. Dit zijn de drie doelen die centraal staan binnen de Kansspelautoriteit, en die zij sinds haar oprichting in 2012 nastreeft. In het kader van de publieke doelen heeft de Kansspelautoriteit de afgelopen jaren verschillende activiteiten ontplooid. Welke resultaten zij behaalde en welke voorbereidingen zij trof met het oog op de nabije toekomst, leest u verder in dit jaarverslag.

De consument centraal

Bij het realiseren van haar publieke doelen staat voor de Kansspelautoriteit de deelnemer aan een kansspel, oftewel de consument centraal. De consument moet in een betrouwbare omgeving af en toe een gokje kunnen wagen. De Kansspelautoriteit zet zich hiervoor in door illegale praktijken op de kansspelmarkt buiten de deur te houden en consumenten te beschermen tegen de negatieve effecten van kansspelen.

Missie

De publieke doelen van de Kansspelautoriteit zijn onlosmakelijk verbonden met de missie van de Kansspelautoriteit. De missie van de Kansspelautoriteit geeft aan waar de Kansspelautoriteit voor staat: *Bewaken van een veilig en betrouwbaar kansspelaanbod*.

Visie

Sinds 2012 is de Kansspelautoriteit op verschillende fronten actief. Zij timmerde flink aan de weg om de door haar – in 2012 geformuleerde – visie te behalen. *Binnen drie jaar moeten maatschappij, bestuur, aanbieders en consumenten de Kansspelautoriteit als een goede toezichthouder ervaren.* Deze visie is inmiddels 'verlopen' en om te kijken of de buitenwereld de Kansspelautoriteit als een goede toezichthouder ervaart, stelde de Kansspelautoriteit een onderzoek in.

Inmiddels heeft de Kansspelautoriteit sinds oktober 2015 een vernieuwde visie met bijbehorende kernwaarden.

De vernieuwde visie luidt als volgt:

De kansspelmarkt is volop in beweging. Het is daarom extra belangrijk dat de belangen van consumenten goed worden geborgd. De Kansspelautoriteit is hierbij toonaangevend.

Aan deze visie geeft de Kansspelautoriteit invulling door:

- De consument goed te informeren;
- De markt duidelijke kaders en handvatten te bieden;
- Risico's en problemen tijdig te signaleren;
- Innovatieve instrumenten en middelen in te zetten en effectief te handhaven;
- Samen te werken in binnen- en buitenland;
- Deskundigheid uit te bouwen en te delen.

Kernwaarden

Binnen de Kansspelautoriteit staan vier kernwaarden centraal:

- **Proactief;**
- **Consistent;**
- **Professioneel;**
- **Transparant.**

'Voor de medewerkers van de Kansspel-autoriteit staan bij de uitvoering van hun werkzaamheden vier kernwaarden centraal: Proactief, Consistent, Professioneel en Transparant.'

PUBLIEK DOEL

Verslavingspreventie

Op het gebied van verslavingspreventie heeft de Kansspelautoriteit een wettelijke taak: ‘het voorkomen en beperken van kansspelverslaving’.
Bij de preventie van kansspelverslaving heeft de Kansspelautoriteit de volgende doelen voor ogen:

- Samen met andere belanghebbenden het relatief lage landelijke percentage kansspelverslaafden op dat peil houden of te verlagen;
- Individuele risicospelers en kansspelverslaafden tijdig laten identificeren en waar nodig naar hulp laten geleiden;
- Belanghebbenden aanzetten tot het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid.

Toezien op de zorgplicht van kansspelaanbieders

Een kansspelaanbieder die kansspelen aanbiedt, dient passende maatregelen te treffen die kansspelverslaving tegengaan.
Op kansspelaanbieders rust namelijk de wettelijke zorgplicht om kansspelverslaving zoveel mogelijk te voorkomen. Dat betekent dat kansspelaanbieders het gedrag van spelers moeten monitoren en indien nodig, tijdig interveniëren in het speelgedrag. Goede verwijzing naar professionele hulp is daarbij van groot belang.

De Kansspelautoriteit gaat daarbij uit van de eigen verantwoordelijkheid van de speler voor zijn eigen speelgedrag. De speler bepaalt in principe zelf hoe lang, hoe vaak en met hoeveel geld hij speelt. De speler dient wel goed door de kansspelaanbieder te worden geïnformeerd om deze verantwoordelijkheid in te vullen. Daar waar de speler zijn verantwoordelijkheid niet goed kan nemen, bijvoorbeeld omdat hij behoort tot een kwetsbare groep of al kenmerken van verslaving vertoont, rust er een verantwoordelijkheid op de kansspelaanbieder om onverantwoord speelgedrag te signaleren en waar nodig op een gepaste manier in te grijpen. De Kansspelautoriteit ondersteunt en controleert de zorgplicht die de kansspelaanbieder heeft en houdt proactief toezicht met inachtneming van de verantwoordelijkheden van spelers en kansspelaanbieders. Bovendien vervult de Kansspelautoriteit een actieve coördinatierol die gericht is op het verhelderen van verantwoordelijkheden, het uitwisselen van kennis en het delen van *best practices*.

De Kansspelautoriteit ziet er dus op toe dat kansspelaanbieders invulling geven aan hun verantwoordelijkheden en dat verplichtingen zorgvuldig worden uitgevoerd. Uitgangspunt is dat verslavingspreventie een integraal onderdeel uitmaakt van de bedrijfsvoering, in beleid en in praktijk. Dat doet de Kansspelautoriteit onder meer door vergunningvoorschriften op het gebied van verslavingspreventie te ontwikkelen en toe te zien op de naleving daarvan. Daarnaast voert de Kansspelautoriteit structureel overleg met vergunninghouders en stuurt op effectieve preventie om risico's op kansspelverslaving te minimaliseren.

'De interactie met maatschappelijke partners stelt de Kansspelautoriteit in staat om signalen, ontwikkelingen op preventiegebied en nieuwe inzichten uit wetenschap en praktijk mee te nemen in het toezicht op het preventiebeleid van kansspelaanbieders.'

Momenteel beperkt de verslavingspreventieve rol van de Kansspelautoriteit zich nog tot de bestaande landgebonden vergunninghouders. Met het oog op de toekomstige wetgeving rondom kansspelen op afstand wordt deze rol breder en intensiever. De preventieve taken van de Kansspelautoriteit zullen zich dan uitbreiden naar vergunninghouders van kansspelen online.

Strategie verslavingspreventie

Met het oog op het wetsvoorstel kansspelen op afstand en de daarbij horende verbreding van toezichtstaken op preventiegebied is de Kansspelautoriteit begonnen met het herijken van de strategie verslavingspreventie. Op basis van analyse van ontwikkelingen op het gebied van kansspelverslaving, is opnieuw nagedacht over doelstellingen en speerpunten. Deze herijkte strategie is begin 2016 geconsulteerd.

Coördinerende rol

Het Nederlandse kansspelbeleid moet het percentage kansspelverslaafden laag houden. Kansspelverslaving is een complex probleem, dat alleen samen met andere belanghebbenden aangepakt kan worden. Kansspelaanbieders, verslavingszorg, zelfhulporganisaties en kennisinstituten spelen een belangrijke rol in het tegengaan van kansspelverslaving, elk vanuit hun eigen expertise en invalshoek. De Kansspelautoriteit vervult hierin een coördinerende rol en faciliteert daarmee dat ieder de eigen rol en verantwoordelijkheden invult en oppakt.

In 2015 heeft de Kansspelautoriteit in het kader van een hernieuwde kennismakingsronde gesprekken gevoerd met een 14 maatschappelijke partners uit de verslavingszorgsector, waaronder GGZ Nederland, Netwerk Verslavingszorg, AGOG en verschillende kennisinstellingen. Deze gesprekken waren inventariserend van karakter, waarbij wederzijdse verwachtingen, aandachtspunten en informatie is gewisseld. In het komende jaar zullen deze gesprekken worden gecontinueerd. De interactie met maatschappelijke partners stelt de Kansspelautoriteit in staat om signalen, ontwikkelingen op preventiegebied en nieuwe inzichten uit wetenschap en praktijk mee te kunnen nemen in de invulling van haar preventiebeleid.

Stakeholdersmeeting verslavingspreventie

Op 7 december 2015 organiseerde de Kansspelautoriteit een stakeholderbijeenkomst 'Preventie Kansspelverslaving', waaraan brancheverteGenwoordigers deelnamen van huidige en toekomstige kansspelaanbieders, vertegenwoordigers uit de verslavingssector, zelfhulp- en kennisinstellingen. Doel van deze bijeenkomst was om betrokkenen rond het thema preventie bij elkaar te brengen en een verdere inhoudelijke kennismaking te faciliteren. De bijeenkomst resulteerde in het uitwisselen van informatie, kennis en *best practices* over verslavingspreventie en meer duidelijkheid over de wijze waarop partijen naar de rol van de Kansspelautoriteit kijken. De Kansspelautoriteit heeft met de bijeenkomst een nadere kennismaking tussen alle betrokken partijen gefaciliteerd. Daarnaast is informatie gedeeld over het verslavingspreventiebeleid van huidige en toekomstige kansspelaanbieders en de kennis over effectieve preventiemaatregelen vanuit de verslavingssector. Tot slot gaven alle aanwezigen input ten behoeve van het organiseren van vervolgbijeenkomsten.

JOOP POT, LID RAAD VAN BESTUUR

'De werking van het verslavingspreventiebeleid is voor de kansspelaanbieder essentieel voor de invulling van hun zorgplicht zoals neergelegd in de wet.'

Aanleiding voor de bijeenkomst vormden de vele vragen onder marktpartijen en maatschappelijke partners over hoe invulling te geven aan toekomstige verplichtingen voortvloeiend uit de zorgplicht en de verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden op preventiegebied. Een vervolgbijeenkomst staat voor medio 2016 op de planning.

Evaluatie curriculum

In 2015 heeft overleg plaatsgevonden tussen VAN Kansspelen Brancheorganisatie, GGZ Nederland en de Kansspelautoriteit in het kader van de evaluatie van het curriculum cursussen kansspelproblematiek. Dit curriculum is in 2012 door GGZ Nederland en de VAN Kansspelen Brancheorganisatie ontwikkeld onder auspiciën van de Kansspelautoriteit. Het omvat een set aan kwaliteitseisen voor de preventiecursussen kansspelproblematiek voor het personeel van speelautomatenhallen, alsook aan de trainers van deze cursussen. De Kansspelautoriteit heeft van de VAN een voortgangsrapportage ontvangen over de uitvoering van het curriculum, met een aantal aanbevelingen en zal in 2016 onderzoeken hoe invulling wordt gegeven aan de zorgplicht die geldt voor vergunninghouders van kansspelen. In dat kader wordt tevens bekeken of een aparte evaluatie van het curriculum noodzakelijk is of dat dit in het onderzoek wordt gepast.

'De slogan: "Speel bewust" geldt voor de gehele kansspelsector'

'Speel bewust' voor de hele kansspelsector

Ter vergroting van de bewustwording van de consument over de mogelijke risico's die deelname aan een kansspel met zich mee kunnen brengen, nemen alle landelijke vergunninghouders van kansspelen en exploitanten van speelautomaten sinds 1 juli 2015, de *slogan* 'Speel bewust', collectief op in alle wervings- en reclameactiviteiten. Hiermee zetten alle landelijke vergunninghouders van kansspelen en exploitanten van speelautomaten een volgende stap op het gebied van verantwoord spelen. De *slogan* 'Speel bewust' geldt voor de gehele kansspelsector.

VOORUITBLIK

Verslavingsfonds

Vanwege het specifieke karakter van online kansspelen is in het wetsvoorstel kansspelen op afstand voorzien in een afdracht aan het nog op te richten Verslavingsfonds. Dit fonds zal voorzien in het bekostigen van preventiehulp, onderzoek naar preventie en behandeling van kansspelverslaving en de (anonieme) behandeling van kansspelverslaving. De Kansspelautoriteit zal (mede) uitvoering geven aan het nog op te richten Verslavingsfonds. Het fonds wordt operationeel zodra het wetsvoorstel kansspelen op afstand in werking treedt.

Centraal register Uitsluiting Kansspelen

Het wetsvoorstel kansspelen op afstand introduceert het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (CRUKS) als een instrument om kansspelverslaving tegen te gaan. Door inschrijving in dit register kunnen spelers – al dan niet vrijwillig – voor (minimaal) 6 maanden uitgesloten worden van deelname aan de meest verslavingsgevoelige kansspelen. Het gaat om de kansspelen in casino's, speelautomatenhallen en kansspelen online. De Kansspelautoriteit gaat dit geautomatiseerde en '24/7' actieve register beheren.

In 2015 heeft de Kansspelautoriteit – op basis van het voorliggende wetsvoorstel – de voorlopige reikwijdte en functionele eisen van het CRUKS in kaart gebracht. Uiteraard bepaalt de wetgever de kaders voor het CRUKS. Inmiddels is gestart met de bouw van het register zodat vergunninghouders bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel kansspelen op afstand daarop aangesloten kunnen worden.

PUBLIEK DOEL

Tegengaan van illegaliteit en criminaliteit

Handhaving van illegale kansspelen vindt de Kansspelautoriteit belangrijk om zodoende consumenten de mogelijkheid te bieden in een betrouwbare omgeving aan een kansspel deel te nemen.

Illegaal aanbod internet

De Kansspelautoriteit treedt op tegen aanbieders van kansspelen online die hun aanbod op de Nederlandse markt richten. Waarom? De Nederlandse wetgeving kent op dit moment geen regelgeving voor kansspelen online. Hiervoor is bij de Tweede Kamer het wetsvoorstel kansspelen op afstand ingediend. Tot de inwerkingtreding van de wet kansspelen op afstand, is het aanbieden van kansspelen online illegaal en daarmee verboden. De Kansspelautoriteit zal ook in de toekomst aanbieders van kansspelen online die opereren zónder vergunning in Nederland blijven beboeten.

MARC MERX, HOOFD TOEZICHT

'In 2015 hebben we niet alleen illegale aanbieders die de publieke belangen fors aantastten aangepakt, maar ook de eerste stappen gezet voor het aanpakken van de organisatie die dat illegaal aanbod mogelijk maakt.'

Handhaven

Vanwege het grote aanbod op internet, treedt de Kansspelautoriteit met voorrang op tegen aanbieders van kansspelen online, die aan één of meer prioriteringscriteria voldoen:

- De website waarop het kansspel wordt gespeeld, eindigt op .nl en/of;
- De kansspelwebsite is in de Nederlandse taal te raadplegen en/of;
- Er wordt reclame gemaakt via radio, televisie of in geprinte media gericht op de Nederlandse markt.

Een aanbieder die niet onder de prioriteringscriteria valt, gaat niet vrijuit. Die aanbieder van kansspelen online biedt net zo goed een kansspel zonder vergunning aan en kan in een later stadium in aanmerking komen voor handhaving. Naast het optreden tegen aanbieders kansspelen online, treedt de Kansspelautoriteit ook op tegen de bevorderaars van kansspelen online zoals betaaldienstverleners en reclamemakers.

Barrières opwerpen

Naast de boete zet de Kansspelautoriteit – om illegale online kansspelen tegen te gaan – ook andere middelen in. Het afgelopen jaar maakte zij zich hard voor het voorkomen en bestrijden van reclame van aanbieders van kansspelen online en het blokkeren van het betalingsverkeer van illegale kansspelen online.

MARJA APPELMAN, DIRECTEUR KANSSPELAUTORITEIT

'Het illegale aanbod van kansspelen online dat in de Nederlandse taal wordt aangeboden is ten opzichte van de afgelopen jaren verminderd. De Kansspelautoriteit houdt onverminderd het illegale online aanbod in Nederland in de gaten. We gebruiken slimme software en technieken om het online aanbod te monitoren.'

Een greep uit de praktijk:

Convenant ter voorkoming en bestrijding van reclame van illegale aanbieders kansspelen online

De Kansspelautoriteit en verschillende mediapartijen tekenden op 4 juni 2015 een convenant ter voorkoming en bestrijding van reclame van illegale kansspelaanbieders. Het doel van het convenant is het beschermen van de Nederlandse consument tegen illegale aanbieders van kansspelen online.

Het gaat om een samenwerking met media-exploitanten die met het ondertekenen een duidelijk signaal afgeven: illegale kansspelaanbieders krijgen geen advertentieruimte.

Het convenant is gesloten tussen de volgende partijen:

- De Vereniging Platform Affiliate Netwerken Nederland (PAN);
- Eredivisie Media en Marketing C.V.;
- FOX International Channels Netherlands B.V.;
- Kansspelautoriteit;
- RTL Nederland B.V.;
- Sanoma Media Netherlands B.V.;
- SBS Broadcasting B.V.;
- Stichting Ether Reclame (Ster).

De Kansspelautoriteit streeft ernaar het aantal deelnemers aan het convenant uit te breiden.

Blokkeren betalingsverkeer naar illegale aanbieders kansspelen online

In 2014 ondertekende de Kansspelautoriteit een convenant met verschillende betaaldienstverleners om illegale kansspelen online tegen te gaan. Dit convenant houdt in dat de aangesloten betaaldienstverleners hun aanbod weigeren dan wel staken aan illegale aanbieders kansspelen online die door de Kansspelautoriteit eerder zijn gesanctioneerd. Naast het naleven van het convenant, heeft een aantal van de aangesloten betaaldienstverleners al hun dienstverlening vrijwillig (buiten het convenant om) met aanbieders kansspelen online beëindigd. De Kansspelautoriteit levert periodiek een lijst aan de convenantpartners. In deze lijst staan gegevens van de aanbieders die door de Kansspelautoriteit zijn beboet. Tenslotte wordt het convenant één keer per jaar gezamenlijk met de partners geëvalueerd. Een eerste evaluatie vond in oktober 2015 plaats.

Openbaarmaking sancties

De Kansspelautoriteit maakt op haar website alle opgelegde sancties openbaar. De sancties worden niet alleen in het kader van transparantie gepubliceerd, maar ook voor een preventief doel, namelijk om andere illegale kansspelaanbieders te weerhouden van het aanbieden van hun kansspelen op de Nederlandse markt.

JAN SUYVER, BESTUURSVOORZITTER VAN DE KANSSPELAUTORITEIT: EXTRA BEVOEGDHEDEN ZORGEN VOOR BETERE BESCHERMING VAN DE CONSUMENT

'Het zwaarder beboeten van recidivisten laat zien dat de Kansspelautoriteit aanbieders niet ongestraft laat. De Nederlandse consumenten zouden er echter meer baat bij hebben als de Kansspelautoriteit sites direct uit de lucht kan halen of het betalingsverkeer zou kunnen blokkeren. Momenteel hebben we die bevoegdheden niet, maar die extra bevoegdheden zitten wel in de conceptwet kansspelen op afstand die nu in de Tweede Kamer ligt. Wij hopen dat het parlement die wet snel aanneemt.'

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

De Kansspelautoriteit is sinds 1 januari 2016 toezichthouder voor de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren terrorisme (Wwft) voor kansspelen. Deze bevoegdheid kwam van De Nederlandse Bank over naar de Kansspelautoriteit. Gedurende 2015 trof de Kansspelautoriteit intern voorbereidingen voor de uitvoering van deze wet en werkte samen met het ministerie van Financiën, De Nederlandse Bank en de Autoriteit Financiële markten. Ook is de autoriteit inmiddels aangesloten bij netwerken en overleggen van Wwft-toezichthouders.

Wat betekent het Wwft-toezicht?:

- De Kansspelautoriteit is verantwoordelijk voor het toezicht op speelcasino's (Holland Casino, één staatsdeelneming met 14 vestigingen);
- Na de wijziging van de Wet op de kansspelen (kansspelen op afstand) wordt ook de groep van online kansspelaanbieders aan het Wwft-toezicht toegevoegd;
- Medio 2017 met de implementatie van de Vierde Anti- witwas-richtlijn wordt de gehele kansspelsector aan dit toezicht toegevoegd.

Gokzuilen

Gokzuilen waarop een consument bijvoorbeeld in een koffiehuis of belwinkel een weddenschap op een sportwedstrijd kan afsluiten via een computersysteem, zijn niet toegelaten op de Nederlandse markt. Gokzuilen zijn niet alleen illegaal, maar ook onwenselijk. De belangrijkste reden zit in het risico voor de gokker. De (technische) betrouwbaarheid van de gebruikte apparatuur en de software kan namelijk niet worden gecontroleerd. Bovendien onttrekt dit ongereguleerde gokken zich aan elke financiële c.q. belastingtechnische verantwoording over inkomsten en uitgaven – waaronder de uitkering van gewonnen bedragen – en is onbekend op welke wijze er aandacht wordt besteed aan het voorkomen van onmatig gokken en gokverslaving. Daarnaast is er geen toezicht op de deelname van minderjarigen. Dit kan leiden tot kansspelverslaving, met oplopende gokschulden of andere sociale problematiek tot gevolg. Ook is er geen zorg voor een eventueel verslaafde speler, waar bijvoorbeeld medewerkers van een legale speelhal of casino wél getraind zijn om problematisch gedrag te herkennen en de speler hierin te begeleiden. Tot slot is ook het risico op witwassen van grote sommen geld aanwezig. De gokzuilmarkt is een illegale markt waarin naar schatting (per jaar) landelijk vele miljoenen euro's omgaan.

Samenwerken

Voor het tegengaan van gokzuilen werkt de Kansspelautoriteit nauw samen met politie, gemeenten en de Belastingdienst. Meldingen over gokzuilen komen via verschillende bronnen binnen bij de Kansspelautoriteit: het kan gaan om een consument die direct melding doet bij de Kansspelautoriteit, een melding die via Meld Misdaad Anoniem of via de politie of gemeente bij de Kansspelautoriteit binnenkomt. De Kansspelautoriteit biedt – indien nodig – politie en gemeenten ondersteuning bij het opsporen en handhaven van gokzuilen. Gemeenten hebben echter zelf ook bevoegdheden om zelfstandig op te treden, maar hebben vaak onvoldoende kennis van gokzuilen en de aanpak ervan.

Attenderen gemeenten

Gemeenten hebben onder andere op basis van de Gemeentewet, de Drank- en Horecawet en de Algemene plaatselijke Verordening zelf bevoegdheid om op te treden tegen gelegenheden waar gokzuilen zich bevinden. De medewerkers van de Kansspelautoriteit informeren en attenderen gemeenten in persoonlijke gesprekken over de wijze waarop ze zelf kunnen handhaven. In januari 2015 kwam de bevoegdheid van gemeenten in relatie tot gokzuilen ook aan de orde in een televisie – en radio-item. Zie video.
Inmiddels is de Kansspelautoriteit begonnen met het opleiden van gemeentelijke toezichthouders. Hierdoor vergroot de Kansspelautoriteit de slagkracht en oog- en oor functie rondom gokzuilen.

MARJA APPELMAN, DIRECTEUR KANSSPELAUTORITEIT: TOEZICHT MET SUCCES

'Het toezicht van de Kansspelautoriteit heeft effect. Nieuwe wetgeving is er nog niet, maar we zijn het toezicht wel aan het moderniseren. De kansspelmarkt neemt onze adviezen serieus. En we hebben impact. Samen met de politie en de gemeenten rollen we illegale gokzuilen op en dat doen we ongeveer 25 keer per jaar.'

Een greep uit de praktijk:

- **Assistentie politie: 8 december 2015**
  De Kansspelautoriteit assisteerde de politie Rotterdam bij een controle. De controle stond onder meer in het teken van illegaal gokken. Naast de politie en de Kansspelautoriteit waren ook de gemeente en de Belastingdienst bij deze actie betrokken. Bij de controle zijn vijf computers in beslag genomen.

- **Assistentie gemeente bij een controle in Arnhem, 13 november 2015**
  De Kansspelautoriteit assisteerde bij een controle die in het teken stond van illegaal gokken. Naar aanleiding van de controle is direct een pand gesloten. Bij de controle waren medewerkers van de politie, gemeente en Kansspelautoriteit betrokken.

- **Assistentie politie: Amsterdam Nieuw-West, 3 november 2015**
  De Kansspelautoriteit assisteerde de politie Amsterdam Nieuw-West bij een controle in een pand. De controle stond in het teken van illegaal gokken. De volgende partijen waren er naast de Kansspel-autoriteit betrokken: het Openbaar Ministerie, de douane, de arbeidsinspectie en de gemeente Amsterdam. Bij de controle zijn vijf mannen aangehouden. Ook nam de politie een aanzienlijk geldbedrag in beslag.

- **Handhavingsactie Hoorn: gokzuilen in beslag genomen, 30 september 2015**
  Tijdens een gezamenlijke handhavingsactie van politie, Belastingdienst, gemeente Hoorn en Kansspelautoriteit zijn twee gokzuilen in beslag genomen. De actie vond plaats naar aanleiding van eerder ontvangen signalen en controles. De politie heeft de gokzuilen voor strafrechtelijk onderzoek in beslag genomen. Naast het illegaal gokken werden ook verschillende andere overtredingen geconstateerd, waaronder overtreding van voorschriften in de exploitatievergunning, het niet naleven van het rookverbod en overtredingen van de brandveiligheidseisen.

- **Boete voor café in Den Haag, 26 augustus 2015**
  De Kansspelautoriteit heeft de eigenaren van Café/Bar Bağci beboet voor het aanbieden van weddenschappen op sportwedstrijden op een laptop. De hoogte van de boete bedraagt € 7.500,00.

- **Boete van 37.500 euro voor aanbieders van illegale sportweddenschappen, 29 april 2015**
  Thee- en koffiehuis Kayseri en Stichting Sport Twente kregen beiden een boete van de Kansspelautoriteit voor het illegaal aanbieden van gokken op sportwedstrijden via gokzuilen.

- **Illegale gokpraktijken in Rotterdamse horeca, 10 april**
  Tijdens een gezamenlijke controle van de Rotterdamse politie, de Kansspelautoriteit, de Belastingdienst en Stadsbeheer zijn in vier Rotterdamse horecabedrijven gokzuilen aangetroffen.

- **Illegale gokpraktijken in horecazaken in Amsterdam, 14 maart 2015**
  De Kansspelautoriteit deed in samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst invallen in Amsterdam. Naast verschillende aanhoudingen werden tevens laptoppen meegenomen voor onderzoek.

- **Illegale gokpraktijken in aangetroffen in Haarlem, maart 2015**
  Tijdens een gezamenlijke actie werden illegale gokactiviteiten in Haarlem aangetroffen. Het ging om een actie van de Belastingdienst, de FIOD, het Openbaar Ministerie en het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Noord-Holland.

- **Winkel gesloten vanwege illegaal gokken, 26 februari 2015**
  De Kansspelautoriteit assisteerde bij een controle in een winkel in Almelo. Tijdens de controle werden gokzuilen aangetroffen op basis waarvan de burgemeester van Almelo het pand sloot.

- **Aanhoudingen voor illegaal gokken op voetbalwedstrijden, 18 februari 2015**
  De Kansspelautoriteit bood ondersteuning aan een internationaal onderzoek naar illegaal gokken op voetbalwedstrijden en witwassen. Het resultaat van het onderzoek: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) kon in totaal vijf verdachten aanhouden.

- **Boete voor Stichting voor de aanwezigheid van een gokzuil, 8 januari 2015**
  Na een onaangekondigde controle door opsporingsambtenaren van de Kansspelautoriteit, is een boete opgelegd aan Stichting Trefcentrum Brinkstraat in Enschede. De boete is opgelegd voor het overtreden van artikel 30t Wet op de Kansspelen. In een lokaliteit van de Stichting Trefcentrum Brinkstraat in Enschede is gelegenheid geboden tot het gokken op sportwedstrijden via een gokzuil.

Onderzoek gokzuilen

'Gokzuilen zijn verweven met zware misdaad', dat is een van de belangrijkste conclusies van Toine Spapens, Tilburgse hoogleraar criminologie en zijn collega-onderzoeker Monique Bruinsma. Het tweetal deed driekwart jaar onderzoek naar het fenomeen gokzuilen[2]. In de exploitatie van gokzuilen gaan niet alleen tientallen miljoenen euro's om, maar de exploitanten en organisatoren ervan zijn ook veelal betrokken bij vormen van zware misdaad.

Daarom adviseren de onderzoekers dat er een team komt dat grootschalig opsporingsonderzoek doet naar gokzuilen. Volgens het onderzoeksduo moet dit team bestaan uit: Kansspelautoriteit, politie, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en Belastingdienst. Meer over afgeronde en lopende onderzoeken leest u op pagina 48.

JAN SUYVER, VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR KANSSPELAUTORITEIT

'Wij zijn groot voorstander van intensievere samenwerkingen met andere opsporingsinstanties en gemeenten. Consumenten roepen we op om niet aan spelen via gokzuilen deel te nemen. Je financiert er de misdaad mee.'

2. Het fenomeenonderzoek gokzuilen is in opdracht van de Kansspelautoriteit uitgevoerd door Toine Spapens en Monique Bruinsma.

Overige illegale kansspelen

Illegaal casino in Goor

De Kansspelautoriteit voorkwam op 30 oktober 2015 in samenwerking met de gemeente Hof van Twente dat een illegaal casino in de plaats Goor zou worden geopend. De Kansspelautoriteit legde de exploitant een last onder bestuursdwang op: de exploitant moet zijn materieel verwijderen. Aangezien hij dit weigerde te doen, deed de Kansspelautoriteit dit. De gemeente Hof van Twente legde een last onder dwangsom op, omdat de vereiste vergunningen voor de ruimte niet in orde waren. De Kansspelautoriteit legde op 7 december 2015 voor de tweede keer hetzelfde casino stil.

Illegale huizenloterij

De Kansspelautoriteit besloot in maart 2015 dat een loterij van een huiseigenaar in Winterswijk, die zijn huis wilde verloten een illegale loterij was. De organisatie ontving een waarschuwing van de Kansspelautoriteit die ook op de website van de toezichthouder gepubliceerd werd. De organisator van de loterij procedeerde verder en nam een advocaat in de arm. De rechtbank Gelderland verklaarde het beroep van de organisator ongegrond.

Onderzoeken

		2014	2015
Onderzoek illegaal aanbod kansspelen op internet	Gestart	19	18
	Afgesloten	19	4
Onderzoek gokzuil	Gestart	6	30
	Afgesloten	9	31
Onderzoek poker en bingo's	Gestart	6	13
	Afgesloten	6	11
In onderzoek genomen klachten kansspelautomaten	Gestart	54	47
	Afgesloten	52	42
Onderzoeken naar exploitatie kansspelautomaten	Gestart	25	25
	Afgesloten	18	23
Onderzoek overige kansspelen	Gestart	9	10
	Afgesloten	11	9

Noot Waar meer onderzoeken zijn afgerond dan gestart, betreft het onderzoeken die in het voorgaande jaar zijn gestart.

Uitsplitsing onderzoeken gemeenten en politie 2015

	2014	2015
Aantal assistenties	34	35
Afgeronde onderzoeken	31	28
Aantal bezochte locaties	78	53
Tijdelijke sluiting locaties	8	2
Definitieve sluiting locaties	2	3
Maatregel gemeente	11	5
Inbeslagname apparatuur politie	2	2

Sancties

	2014	2015
Totaal opgelegde sancties	10	19
Waarvan: Bestuurlijke boete	8	7
Waarvan: Last onder dwangsom	1	2
Waarvan: Bestuursdwang	0	8
Waarvan: Kennisgeving o.g.v. art. 5:50 lid 2 onder a Awb	1	2
Totale waarde boetes in €	821.500	529.000
Aantal sancties online	3	3
Aantal sancties gokzuilen	3	7
Aantal Huizenloterij	2	0
Aantal Bingo	1	0
Aantal Exploitatie zonder geldige vergunning	1	8
Overige kansspelen	0	1

Wob-verzoek	2014	2015
Totaal ontvangen Wob-verzoeken	13	8
Waarvan: Besluit	13	8
Waarvan: Intrekking	1	1
Waarvan: Doorzending	1	0

Totaal aantal opgelegde boetes

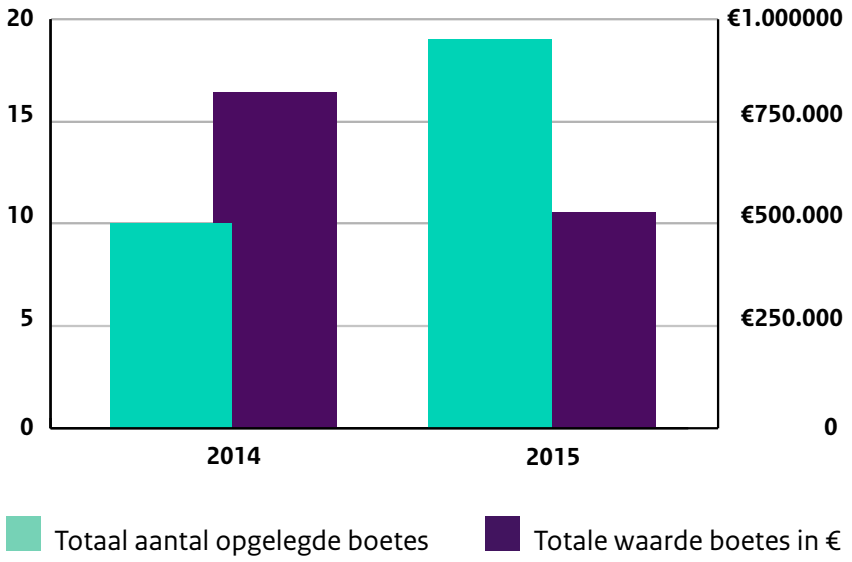

Juridische gevolgen sanctiebesluiten

		2014	2015
Openbaarmaking van sanctiebesluiten	Besluit	10	9
Bezwaren op sanctiebesluiten	Ingediend	5	9
	Afgehandeld	7	8
Bezwaar tegen openbaarmaking	Ingediend	7	3
	Afgehandeld	7	3
Bezwaren vergunningen	Ingediend	18	43
	Afgehandeld	8	28
Voorlopige voorzieningen	Ingediend	2	1
	Afgehandeld	3	1
Beroepszaken	Ingediend	10	12
	Afgehandeld	5	4
Hoger Beroepszaken	Ingediend	0	5
	Afgehandeld	0	5
Awb-klacht	Ingediend	2	8
	Afgehandeld	2	7

Vermindering aantal sancties door de Kansspelautoriteit

Gedurende 2015 informeerde de Kansspelautoriteit gemeenten in persoonlijke gesprekken over hun eigen bevoegdheid om op te treden tegen horecalocaties waar gokzuilen zich bevinden. Gemeenten kunnen namelijk op basis van de Gemeentewet zonder tussenkomst van de Kansspelautoriteit optreden tegen gokzuilen. Dat deden zij het afgelopen jaar en dat is ook de reden dat het aantal onderzoeken en opgelegde sancties door de Kansspelautoriteit vorig jaar afnam.

Bezwaar

Bezwaarschriften worden afgehandeld door een adviescommissie voor de behandeling van bezwaarschriften. Deze commissie bestaat uit een onafhankelijke voorzitter en heeft tot taak belanghebbenden te horen en de raad van bestuur te adviseren over te nemen beslissingen op bezwaarschriften die zijn gericht tegen besluiten op grond van de artikelen 35, 35a of 35b van de wet of artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht.

PUBLIEK DOEL

Beschermen en informeren van consumenten

De wet beschermt de consument door aanbieders van kansspelen te verplichten spelers tijdig en goed te informeren over het aangeboden spel, de daarbij geldende voorwaarden (kosten, prijzen, abonnementsduur) en eventuele risico's op verslaving. Om consumenten aan een veilig en betrouwbaar kansspelaanbod deel te kunnen laten nemen, ziet de Kansspelautoriteit er op toe dat kansspelaanbieders hun plichten tegenover consumenten nakomen.
De Kansspelautoriteit heeft ook als taak het informeren van consumenten over kansspelen. Publieksvoorlichters behandelen dagelijks via een Informatielijn vragen en klachten van consumenten over kansspelen en vergunninghouders. In 2015 ontving de Kansspelautoriteit in totaal 2.156 vragen van het publiek.

Beschermen

Kansspelaanbieders moeten hun plichten tegenover consumenten nakomen. Met het oog daarop ziet de Kansspelautoriteit toe op:

- de vergunninghouders (regulier toezicht);
- de integriteit van vergunninghouders;
- de betrouwbaarheid van het spel;
- de transparantie van het spelaanbod;
- de werving- en reclameactiviteiten van vergunninghouders.

Om te voorkomen dat een exploitatievergunning voor criminele activiteiten wordt gebruikt, toetst de Kansspelautoriteit de integriteit van de huidige en potentiële exploitanten op grond van de Wet bevordering integriteits-beoordelingen door het openbaar bestuur.

Regulier toezicht vergunninghouders

De Kansspelautoriteit houdt regulier toezicht op vergunninghouders met als voornaamste doel om na te gaan of de aanbieder zich aan zijn verplichtingen houdt. Regulier toezicht is een continu proces waarbij de rapportages van vergunninghouders aanleiding kunnen zijn om zaken verder te onderzoeken, het gesprek aan te gaan over de werk-wijze of de aanpak van de aanbieder of om verduidelijking te geven.

Het *thematisch* toezicht daarentegen richt zich meer op een specifiek onderwerp binnen alle (relevante) kansspelsectoren of bij aanbieders. Doel is het nagaan van risico's en de wijze waarop de risico's (al dan niet) beheersbaar gemaakt kunnen worden. De thema's vloeien voort uit speciale sessies die binnen de Kansspelautoriteit plaatsvinden. Tot slot houdt de Kansspelautoriteit ook *incidenteel* toezicht.

De Kansspelautoriteit doet dan op basis van een melding onderzoek bij een specifieke aanbieder om na te gaan of deze de regels naleeft.

Integriteit van vergunninghouders

Om te voorkomen dat een exploitatievergunning (speelautomaten) voor criminele activiteiten wordt gebruikt, toetst de Kansspelautoriteit de integriteit van de huidige en de potentiële exploitanten op grond van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet bibob).

Wat houdt de toetsing in?

Bij een aanvraag exploitatievergunning beoordeelt de Kansspelautoriteit in de eerste plaats de financiering en organisatiestructuur van de aanvrager. Vervolgens bepaalt de Kansspelautoriteit wie optreden als vermogensverschaffer, leidinggevende en/of bestuurder. In de tweede plaats wordt getoetst op strafrechtelijke en toezichtantecedenten.
De Kansspelautoriteit kan daartoe ook een advies aanvragen bij het Landelijk Bureau Bibob.

Indien de aanvrager de toets niet (goed) doorstaat kan dat gevolgen hebben voor de vergunning(aanvraag). De Kansspelautoriteit kan besluiten om de aangevraagde vergunning te weigeren of een bestaande vergunning in te trekken. Zo wordt een veilig en betrouwbaar kansspelaanbod gecreëerd en worden de consument, bonafide ondernemers en de integriteit van de kansspelmarkt als geheel beschermd.

FREEK DE KORT, HOOFD VERGUNNINGEN

‘Consumenten moeten ervan uit kunnen gaan dat ze terecht kunnen bij een betrouwbare partij met een betrouwbaar aanbod. Onze taak is dat vergunninghouders betrouwbaar zijn en blijven en dat zij hun verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de publieke doelen die wij nastreven.’

Betrouwbaarheid van het spelaanbod

In 2015 bezocht de Kansspelautoriteit in het kader van het regulier toezicht op vergunninghouders, twee loterijorganisaties. Doel: inzicht krijgen in hoe vergunninghouders zichzelf organiseren met betrekking tot de betrouwbaarheid van hun kansspelaanbod. De bezochte vergunninghouders maken gebruik van risico management systemen. Risico’s die de betrouwbaarheid kunnen schaden worden door de vergunninghouders geanalyseerd, beoordeeld en gemitigeerd naar acceptabele niveaus. Alle trekkingsapparaten en alle electronische processen moeten jaarlijks ook herkeurd worden en de rapportages gaan ook naar de Kansspelautoriteit. Vergunninghouders van

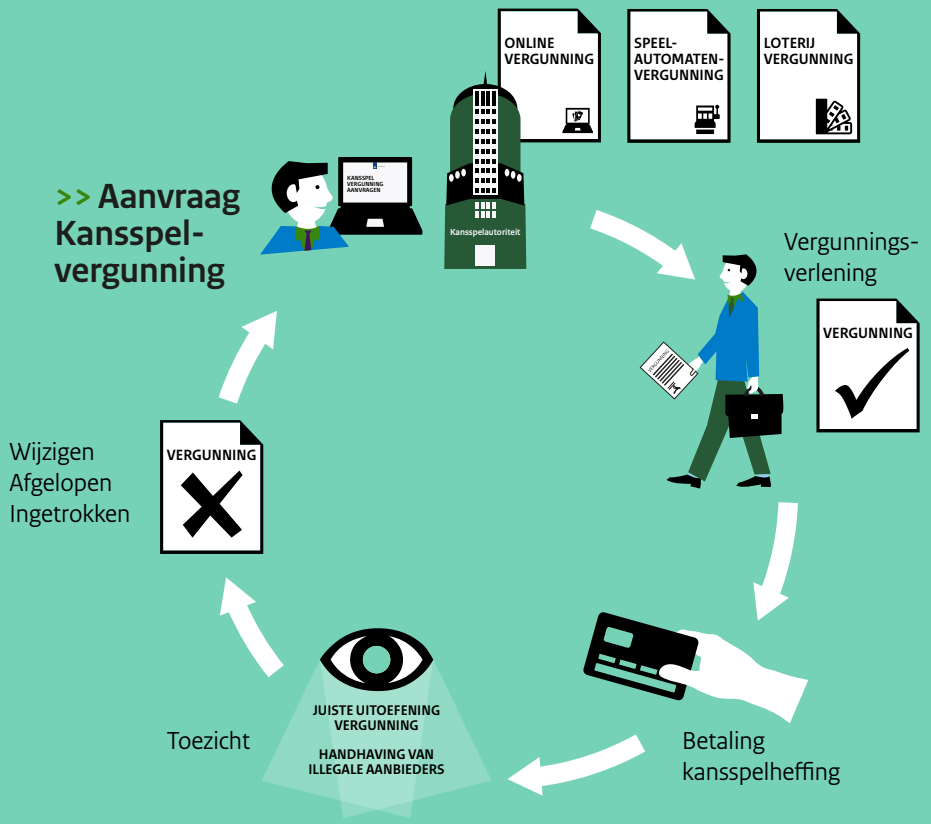

speelautomaten (houders van een exploitatievergunning) zijn verplicht om nieuwe spellen en de (trekkings)apparaten die zij daarbij willen gebruiken vooraf te laten keuren door een erkende instelling.

Transparantie van het spelaanbod

De Kansspelautoriteit voert zo nodig normoverdragende gesprekken met vergunninghouders over hun informatieverstrekking aan consumenten. In de gesprekken van vorig jaar lag de nadruk op duidelijkheid en volledigheid met betrekking tot: het spelaanbod, de spelregels, het prijzenpakket en de winkansen. Verder zijn vergunninghouders aangesproken op de naleving van het consumentenrecht en heeft de Kansspelautoriteit een nieuwe rapportageverplichting geformuleerd: rapporteer op spelniveau over de omzet en de prijzenpot aan de toezichthouder.

De Kansspelautoriteit vindt het belangrijk dat een consument een spel van een vergunninghouder zonder problemen kan doorgronden, kennis kan nemen van de prijzenpot en weet wat zijn kansen zijn op het winnen van een bepaalde prijs. Met het oog daarop gaf de Kansspelautoriteit de factsheet ‘Winkansen, prijzen en uitkeringspercentages loterijen’ uit. Doel is inzicht geven in de verschillende elementen van loterijen. Op basis hiervan kan de consument zijn keuze voor het wel of niet meedoen aan een loterij baseren.

Transparante communicatie over prijzen
Voor de Kansspelautoriteit staat duidelijkheid voor de consument centraal. Die moet een duidelijk beeld krijgen van te winnen prijzen bij loterijen en de manier waarop deze verloot worden. De gemiddelde consument gaat er immers vanuit dat geadverteerde prijzen ook daadwerkelijk vallen, maar in de praktijk zijn er ook prijzen die niet gegarandeerd vallen en prijzen die uit een 'universum' worden getrokken. Bij dat laatste trekt een loterij uit een bestand waar ook niet-verkochte loten deel van uitmaken. Om transparantie hierover te waarborgen, heeft de Kansspelautoriteit een nieuw vergunningvoorschrift vastgesteld over transparante communicatie dat per 1 april 2016 voor alle meerjarige loterijvergunningen zal gelden. De loterijen zullen voortaan in hun reclame moeten aangeven welke prijzen niet-gegarandeerd zijn én of er aan een bepaalde trekking ook niet-verkochte loten meedoen. Als dat het geval is, moeten de loterijen ook inzichtelijk kunnen maken wat de verhouding is tussen de verkochte en niet-verkochte loten.

Werving -en reclameactiviteiten van vergunninghouders
Om efficiënter en effectiever toezicht op de reclame- en wervingsactiviteiten van kansspelaanbieders te houden, is er binnen de Kansspelautoriteit een project gestart om het toezicht vorm te geven. Een van de resultaten van het project is een leidraad (*guidance*) voor huidige (en toekomstige) vergunninghouders en reclamemakers. Deze leidraad biedt kansspelaanbieders en reclamemakers kaders voor het vormgeven van reclame voor kansspelen.

De Kansspelautoriteit inventariseert en analyseert de reclameactiviteiten van vergunninghouders. Zo krijgt zij een beter beeld van gehanteerde reclamemethoden voor de diverse kansspelproducten.

INGE ZUURENDONK, SENIOR ADVISEUR JURIDISCHE ZAKEN EN COMMUNICATIE

'De leidraad maakt alle betrokkenen op de kansspelmarkt hopelijk meer bewust van de wettelijke regels en de grenzen die er zijn aan reclame maken. Aanbieders van kansspelen zijn verantwoordelijk voor verantwoorde en duidelijke reclame, die past binnen de wettelijke kaders en ook binnen de publieke doelen van het kansspelbeleid. De leidraad helpt daarbij.'

Een greep uit de praktijk:
De Kansspelautoriteit deed in het kader van het toezicht op de vergunninghouders in de zomer van 2015 onderzoek naar een reclame-uiting van de BankGiro Loterij (onderdeel van de Goede Doelen Loterijen). De reclame-uiting wekte de indruk dat er gratis kaarten voor een attractiepark in een envelop zaten. Echter de consument kreeg de kaarten pas na minimaal drie maanden deelname aan de BankGiro Loterij. In het najaar van 2015 stelde de Kansspelautoriteit vast dat het ging om een misleidende reclame-uiting, waarmee de Wet op de Kansspelen is overtreden. De Kansspelautoriteit sprak de BankGiro Loterij hierop aan waarop die toezegde niet meer op die wijze reclame te maken. Bovendien zal de loterij gedurende een jaar de totstandkoming van direct mail-uitingen aan de Kansspelautoriteit toelichten.

Vergunningverlening

Iedereen in Nederland moet in een betrouwbare omgeving kunnen deelnemen aan een kansspel. De Kansspelautoriteit maakt zich hier hard voor door onder andere vergunningen te verlenen voor bijvoorbeeld loterijen en de exploitatie van speelautomaten. Ten behoeve van het toezicht worden ook merktekens voor speelautomaten afgegeven. Hierdoor is voor de toezichthouders van gemeenten duidelijk of een bepaalde automaat aan de regels voldoet.

Aanvraag en afgifte vergunningen

Onderwerp		2014	2015
Eenmalige loterijen	Aanvragen	49	43
	Afgegeven	45	37
Meerjarige kansspelvergunningen	Afgegeven	7	0
Gewijzigde meerjarige vergunningen loterijen		28	24
Exploitatievergunning speelautomaat	Aanvragen	59	34
	Afgegeven	51	31
Ingetrokken exploitatievergunning speelautomaat		53	33
Modeltoelating speelautomaten	Aanvragen	314	211
	Afgegeven	203	211
Merktekens speelautomaat	Afgegeven	5.788	5.743

Exploitantenoverzicht 2015

	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015
Aantal exploitatievergunningen	762	732	713
Aantal automaten speelhallen	15.685	15.606	16.859
Aantal automaten horeca	20.498	19.613	18.255
Aantal behendigheidsautomaten	4.660	4.351	3.393
Aantal horecalocaties	10.887	10.165	9.355
Aantal speelhallen	262	301	327

Noot De aantallen zijn gebaseerd op de opgaven kansspelheffing en opstelgegevens van vergunninghouders.

Informeren

De consument staat bij de Kansspelautoriteit hoog in het vaandel. Naast het beschermen van consumenten informeert de Kansspelautoriteit consumenten op verschillende manieren. Dit doet zij door consumenten onder andere via social media-berichten te wijzen op hun rechten en plichten. Indien de Kansspelautoriteit daar aanleiding toe ziet, geeft zij ook waarschuwingsberichten af. Verder staan publiekvoorlichters via een informatielijn dagelijks consumenten te woord over uiteenlopende vragen over kansspelgerelateerde onderwerpen. In 2015 ontvingen de publieksvoorlichters 1.079 telefonische verzoeken en 1.077 verzoeken om informatie per e-mail.

Waarschuwing neploterij die leden via telefoon werft, 6 februari 2015
De Kansspelautoriteit waarschuwde consumenten voor een neploterij die de naam van de Staatsloterij misbruikt.
Aanleiding voor de waarschuwing vormden klachten van consumenten over een neploterij. Zij zijn benaderd door een zogenaamde aanbieder van een loterij die namens de Staatsloterij telefonisch loten verkoopt.

Waarschuwing consumenten voor huizenloterij Zuid-Afrika, 17 juli 2015
De Kansspelautoriteit waarschuwde via dagblad Trouw consumenten voor illegale huizenloterijen. Voor het aanbieden van kansspelen (in dit geval een loterij) is in Nederland een vergunning nodig. Voor huizenloterijen worden geen vergunningen afgegeven. Dat maakt dergelijke loterijen illegaal.

Klachten consumenten worden serieus genomen
De Kansspelautoriteit ontving gedurende 2015 diverse klachten van consumenten over de werkwijze van de organisaties Fictory (Fictory.eu) en Megapot (Megapot.nu). Hoewel de organisaties een prijsvraag-abonnement aanboden, dat niet onder de Wet op de Kansspelen (Wok) valt, zag de Kansspelautoriteit reden consumenten te wijzen op hun rechten en door te verwijzen naar de juiste instantie. Daarom adviseerde de Kansspelautoriteit contact op te nemen met het overheidsloket ConsuWijzer; een voorportaal van de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

Informeren van de markt
De Kansspelautoriteit gaf op 18 februari 2015 een 'interpretatie' voor de markt uit met als doel de markt haar rol te verduidelijken over financiële instrumenten en kansspelen. In de interpretatie maakt de Kansspelautoriteit duidelijk dat ze voor zichzelf geen rol weggelegd ziet in de beoordeling van financiële producten, zoals binaire opties.

Publicaties van verleende vergunningen
Ook in 2015 publiceerde de Kansspelautoriteit de door haar afgegeven eenmalige vergunningen, speelautomatenvergunningen en model-toelatingen voor speelautomaten op haar website. Aan de hand van de overzichten kan een consument zien of die te maken heeft met een legale kansspelaanbieder.

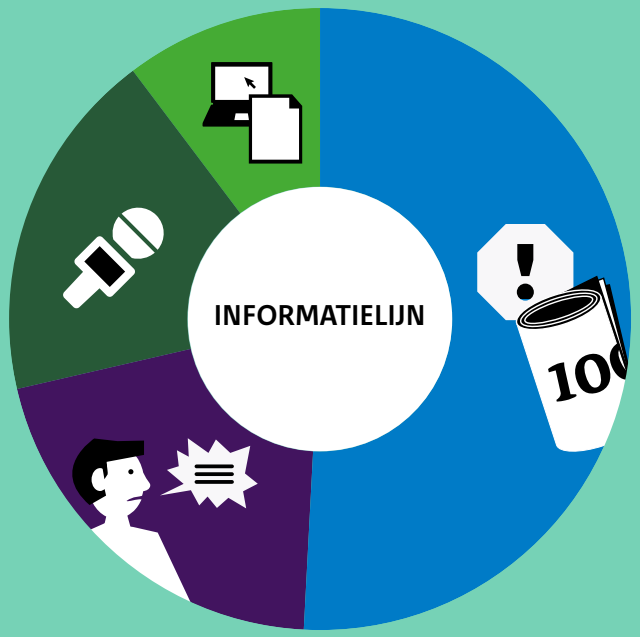

Informatielijn publiek

De Kansspelautoriteit informeert haar doelgroepen via een Informatielijn, haar website: Kansspelautoriteit.nl, per e-mail en *social media*, zoals *Facebook*, *Twitter* en *Linkedin*. Naast het informeren van consumenten, neemt de Kansspelautoriteit ook klachten van consumenten over aanbieders van consumenten en speelautomaten in behandeling. Bovendien registreert de Kansspelautoriteit meldingen over illegale kansspelen en geeft (indien nodig) een waarschuwingssignaal af voor consumenten over illegale kansspelen.

Klachtenafhandeling

Wanneer een vergunninghouder een klacht van een consument niet naar tevredenheid oplost, kan de klacht bij de Kansspelautoriteit worden neergelegd. Een consument dient een klacht zelf altijd eerst bij de organisator van een kansspel te melden. Deze werkwijze zorgde voor een aanzienlijke afname van het aantal klachten over vergunninghouders in 2015. In 2014 ontving de Kansspelautoriteit 54 klachten en in 2015 ging het om 34 klachten in totaal.

De Kansspelautoriteit ontving in 2015 in totaal 2.156 verzoeken om informatie.

Contact met de Kansspelautoriteit

Wijze van contact	2014	2015
Telefonisch contact	1.275	1.079
E-mailcontact	1.035	1.077
Totaal aantal contacten	**2.310**	**2.156**
Inhoud van contact		
Klachten over loterijen, paardenweddenschappen, Holland Casino en exploitanten speelautomaten	54	34
Klachten over promotionele kansspelen	5	4
Meldingen illegaal kansspel	572	376
Algemene vragen	1.161	1.760
Vragen over online kansspelen	129	136
Vragen over loterijen en speelautomaten	841	688
Vragen over een promotioneel kansspel	60	159
Overig		
Persvragen	137	136

Top 3 van vragenstellers
1 Consumenten
2 Bedrijfsleven/organisaties
3 Overheid/gemeenten/politie

Top 5 van vragen
1 (Kans-)speelautomaten
2 Melding illegale kansspelen
3 Loterijen
4 Promotionele kansspelen
5 Online kansspelen (KOA)

Persoonsgegevens

Binnen de Kansspelautoriteit is een functionaris gegevensbescherming actief die toeziet op de afwikkeling van klachten en het evalueren van incidenten met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens binnen de Kansspelautoriteit.

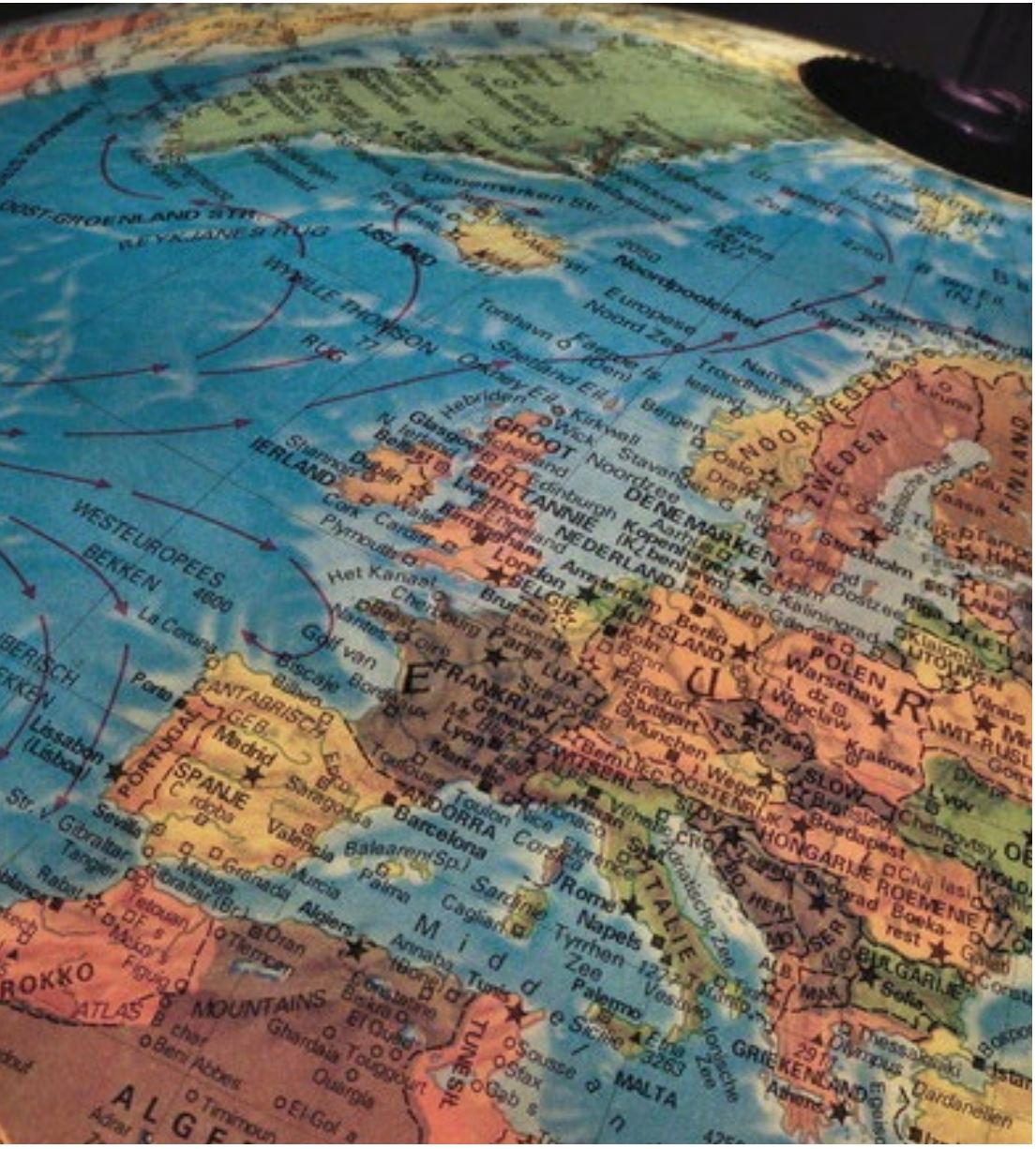

SAMENWERKEN

Samenwerking nationaal en internationaal

De Kansspelautoriteit werkt zowel nationaal, internationaal alsook binnen het Koninkrijk samen met toezichthouders en andere organisaties om haar kennis te vergroten, informatie te delen, gezamenlijk op te treden tegen illegale vormen van kansspelen en om de effectiviteit van haar toezicht te verbeteren.

Nationale samenwerking

In Nederland werkt de Kansspelautoriteit samen met andere toezichthouders, Belastingdienst, politie, Openbaar Ministerie, ministeries, gemeenten en betaaldienstverleners.

Samenwerkingsovereenkomst

De Kansspelautoriteit is sinds haar oprichting met verschillende samenwerkingspartners een convenant overeen gekomen. In een convenant worden afspraken vastgelegd. In december 2015 tekende de Kansspelautoriteit een convenant met het Openbaar Ministerie en de Autoriteit Consument & Markt. In beide gevallen ging het om een hernieuwing van een bestaand convenant. Met het hernieuwde convenant wordt de huidige goede samenwerking ondersteund met nieuwe werkafspraken.

Marktoezichthoudersberaad
De Kansspelautoriteit zoekt binnen het Markttoezichthoudersberaad de samenwerking op met andere toezichthouders. Binnen het Markttoezichthoudersberaad werken de Nederlandse markttoezichthouders samen aan beter en efficiënter toezicht. In 2015 organiseerde het Markttoezichthoudersberaad twee seminars. Tijdens een van de seminars stond het onderwerp: 'Internationale samenwerking tussen toezichthouders' centraal. Het tweede seminar stond in het teken van 'Balanceren tussen formeel en informeel toezicht'. Daarnaast wisselden toezichthouders in een gezamenlijk project kennis uit over het gebruik van *open source intelligence*.

Internationale samenwerking

Toezicht houdt voor de Kansspelautoriteit niet op bij de landsgrenzen. Kansspelaanbieders en -aanbod zijn nationaal gereguleerd, maar bewegen zich over fysieke landsgrenzen heen. Dat betekent dat de Kansspelautoriteit ook internationaal samenwerkt met buitenlandse collega-toezichthouders en andere autoriteiten om de belangen van Nederlandse consumenten te waarborgen. Ook binnen het Koninkrijk werkt de Kansspelautoriteit samen met collega-toezichthouders en andere autoriteiten.

Alderney
De Bailiwick of Guernsey, waartoe het Kanaaleiland Alderney behoort, is één van de grootste jurisdicties met betrekking tot kansspelen op afstand; een terrein waarop de Kansspelautoriteit zich aan het voorbereiden is. Met het oog daarop tekenden André Wilsenach, directeur van de *Alderney Gambling Control Commission* en Marja Appelman, directeur van de Kansspelautoriteit, op 20 januari 2015 een intentieverklaring tot nauwere samenwerking.

Isle of Man
Ook het Isle of Man, een Brits Kroondomein in de Ierse Zee, behoort tot de grootste jurisdicties als het gaat om kansspelen op afstand. Daarmee is ook deze jurisdictie interessant voor de Kansspelautoriteit. Steve Brennan, directeur *Supervision Commission* Isle of Man en Marja Appelman tekenden dan ook op 6 mei 2015 een intentieverklaring tot nauwere samenwerking.

Beide bilaterale overeenkomsten geven de Kansspelautoriteit een raamwerk voor samenwerking, het gebruik maken van elkaars kennis en kunde, het stroomlijnen van processen en het uitwisselen van informatie – met name op het gebied van kansspelen op afstand; vanuit de kern grensoverschrijdend – met als doel een betere bescherming van consumenten, een beter toezicht op de kansspelaanbieder en een gestroomlijnder vergunningsverleningsproces voor grensoverschrijdend opererende kansspelaanbieders.

Europese samenwerkingsovereenkomst
Naast de twee bilaterale overeenkomsten tekende de Kansspelautoriteit op 27 november 2015 een multilaterale samenwerkingsovereenkomst. Het gaat hier om een overeenkomst tussen de 31 kansspeltoezichthouders van de Lidstaten van de Europese Economische Ruimte (EER) – waartoe Alderney en Isle of Man niet behoren – , die onder leiding van de Europese Commissie hebben gewerkt aan een overeenkomst die voorziet in een gereguleerde en geïntensiveerde uitwisseling van informatie tussen de toezichthouders. Het gaat dan om bijvoorbeeld de uitwisseling van informatie met betrekking tot kansspelmarkten, kansspelaanbieders, vergunninghouders, toezichtonderzoek, consumentenbescherming, tegengaan van kansspelgerelateerde fraude, witwassen en *matchfixing* en het verminderen van onnodige administratieve lasten.

Actieve rol in internationale gremia
De Kansspelautoriteit speelde in 2015 een actieve rol in internationale toezichthoudersgremia zoals de *International Association of Gaming Regulators* (IAGR), de door Europese Commissie voorgezeten Expertgroep Kansspelen, het *Gaming Regulators European Forum* (GREF) en de bijeenkomst InfoStat (werkgroep GREF). In november 2015 was de Kansspelautoriteit gastheer van deze werkgroep. De InfoStat boekte vooruitgang op het uitwisselen van statistische gegevens tussen Europese toezichthouders en zette een enquête uit over verschillen in belastingregimes onder de bij GREF aangesloten landen.

Marja Appelman is tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van GREF op 6 mei 2015 voor een periode van twee jaar verkozen in de raad van bestuur van GREF. Voor de Kansspelautoriteit betekent de verkiezing van haar directeur een stap op weg naar het verder intensiveren van internationale samenwerking. Tevens zijn er medewerkers van de Kansspelautoriteit actief geworden in de werkgroepen van zowel GREF als IAGR en in de Expertgroep Kansspelen. Die werkgroepen dragen bij aan gezamenlijke oplossingen voor gedeelde problemen ten aanzien van bijvoorbeeld matchfixing, witwassen, verantwoord gokken en online en landbased gokken.

Internationale conferenties en congressen
De Kansspelautoriteit heeft in 2015 bijgedragen aan internationale conferenties en congressen, zoals ICE en het IAGR-jaarcongres, met als doel informatie en kennis te delen en *feeling* te houden met andere toezichthouders en kansspelaanbieders.

Werkbezoeken
In het kader van toekomstige vergunningverlening aan en toezicht op aanbieders van kansspelen op afstand zijn 2015 verschillende werkbezoeken afgelegd aan collega-toezichthouders die al langer bezig zijn met dergelijke vergunningverlening en toezicht:
op 13 januari is een bezoek gebracht aan ARJEL (Parijs, Frankrijk);
op 20-21 januari is gesproken met AGCC (Alderney/Guernsey); en op 29-30 januari en 8 oktober met UKGC (Birmingham, VK).

Koninkrijkssamenwerking
Een bijzondere vorm van internationale samenwerking is de samenwerking tussen de vier landen van het Koninkrijk der Nederlanden (Nederland, Aruba, Curaçao en St. Maarten). In 2015 is deze Koninkrijkssamenwerking geïntensiveerd, omdat duidelijk werd dat de verschillen in kansspelwetgeving en -toezicht tussen de landen zorgen voor onwenselijke situaties, zoals illegaal aanbod van kansspelen in Nederland. Op 12-13 oktober 2015 bezocht Appelman Curaçao om te verkennen of in de toekomst – met inachtneming van de autonome bevoegdheden van de vier landen – de kansspelwetgeving en het kansspeltoezicht van de vier landen dichter bij elkaar kan worden gebracht.

Hoewel de eilanden Bonaire, St. Eustatius en Saba (de BES-eilanden) onderdeel zijn van het land Nederland, houdt de Kansspelautoriteit daar géén toezicht op de kansspelen: de bevoegdheden van de Kansspelautoriteit zijn door de wetgever beperkt tot het Europese deel van Nederland. Vergunningverlening en toezicht op de kansspelen worden op de BES-eilanden conform de vigerende wet- en regelgeving uitgeoefend door de Bestuurscolleges. In 2015 is binnen de Kansspelautoriteit een begin gemaakt met een verkenning van praktische samenwerkingsmogelijkheden. Het doel daarvan is om binnen het land Nederland kennis en kunde over vergunningverlening en toezicht te optimaliseren.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen op de kansspelmarkt

De kansspelmarkt is volop in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen brengen nieuwe rollen en taken voor de Kansspelmarkt met zich mee. Naast de uitvoering van en het toezicht op het wetsvoorstel kansspelen op afstand (na instemming van de Kamer) krijgt de Kansspelautoriteit te maken met het voorbereiden en implementeren van nieuwe taken die voortkomen uit de vernieuwing van het loterijstelsel, speelcasino's en het Speelautomatenbesluit.

De Kansspelmarkt na drie jaar...

Kansspelen op afstand

De Kansspelautoriteit treft voorbereidingen – onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring – voor de naderende wet kansspelen op afstand (KOA) waarbij de rol van de Kansspelautoriteit gaat wijzigen. Het wetsvoorstel KOA reguleert online kansspelen en creëert een basis voor een vergunningstelsel, zodat de Nederlandse speler veilig en betrouwbaar kan deelnemen aan kansspelen online.

Wetgevingstraject

In 2015 zijn twee uitgebreide schriftelijke vragenrondes geweest waarbij Kamerleden ruim 600 vragen aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over het wetsvoorstel indienden. Deze werden in twee nota's – in april en in december 2015 – door het ministerie van Veiligheid en Justitie naar de Tweede Kamer gestuurd (de Kansspelautoriteit leverde input). In de tussentijd vond er ook een rondetafelgesprek plaats over KOA, waar de Kansspelautoriteit ook een bijdrage aan leverde. De volgende stap in het parlementaire proces is de plenaire Kamerbehandeling van het wetsvoorstel.

Interessemelding en themabijeenkomsten

In december 2014 is de Kansspelautoriteit gestart met een interessemelding. Geïnteresseerden in een vergunning voor KOA konden met een formulier hun interesse in een vergunning kenbaar maken aan de Kansspelautoriteit. In 2015 ontving de Kansspelautoriteit veel interessemeldingen. Inmiddels bedraagt het aantal geïnteresseerden ruim 300. De Kansspelautoriteit heeft in januari, mei en september 2015 met nieuwsbrieven de geïnteresseerden op de hoogte gehouden van het verloop van de voorbereidingen op weg naar de behandeling van vergunningaanvragen. Daarnaast organiseerde de Kansspelautoriteit op 10 en 31 maart 2015 themabijeenkomsten voor nationale en internationale aanbieders die hun interesse in een KOA-vergunning reeds kenbaar hadden gemaakt. Het ging om aanbieders met bewezen ervaring met het aanbieden van kansspelen, waar de Kansspelautoriteit van kan profiteren. De Kansspelautoriteit doet dan ook haar voordeel met de verkregen input.

Vernieuwing vergunningstelsel voor loterijen

De Kansspelautoriteit verlengde in november 2014 (met twee jaar) op verzoek van staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de meerjarige kansspelvergunningen, die eind 2014 afliepen. Deze vergunningen lopen eind 2016 af. Het kabinet[3] kiest ervoor om per 1 januari 2017 ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven op het gebied van landelijke goede doelen loterijen. In 2015 is in overleg met het ministerie van Veiligheid en Justitie gestart met de voorbereiding van een verantwoorde transparante wijze van vergunningverlening.

3. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 24 557, nr. 134.

Speelcasino's

Het kabinet heeft besloten om de Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland (Holland Casino) de enige legale aanbieder van casinospelen in Nederland, in 2017 te privatiseren en om nieuwe aanbieders op de markt toe te laten. Om dit kabinetsvoornemen uit te kunnen voeren dient het parlement nieuwe wetgeving vast te stellen. Het huidige Holland Casino met veertien vestigingen wordt gesplitst en verkocht. Tien vestigingen gaan onder de naam Holland Casino in de verkoop. Vier vestigingen worden afzonderlijk verkocht. Daarnaast worden er twee vergunningen voor nieuwe vestigingen verleend, waardoor Nederland vanaf 2017 mogelijk zestien casino's telt.

De vergunningen worden verdeeld over vijf regio's om te voorkomen dat er in sommige delen van het land een concentratie van casino's ontstaat. De Kansspelautoriteit krijgt zowel de vergunningverlenende als de toezichthoudende rol. Bovendien zal ze de uitvoerbaarheid van het beoogde beleid toetsen. Na aanvaarding door de Tweede en Eerste Kamer zal de Kansspelautoriteit vergunningen op grond van het nieuwe beleidskader verlenen.
Holland Casino is thans de enige legale aanbieder van casinospelen in Nederland, met de Staat als enig aandeelhouder.

Speelautomatenbesluit

Het ministerie van Veiligheid en Justitie wil een herziening van het Speelautomatenbesluit 2000. Doel is het realiseren van modernisering en versimpeling van verouderde en complexe regelgeving op het gebied van kansspelautomaten. De herziening volgt op een onderzoek dat het ministerie van Veiligheid en Justitie liet uitvoeren naar de knelpunten in de huidige regelgeving en de mogelijkheden tot verbetering. De Kansspelautoriteit is vanuit haar vergunningverlenende en toezichthoudende rol op speelautomaten betrokken bij de voorbereidingen en bracht in 2015 advies uit en deed aanbevelingen in het kader van het onderzoek. Vanuit haar expertise zal zij ook de uitvoering van het nieuwe stelsel toetsen.

Deskundigheid

De Kansspelautoriteit probeert haar deskundigheid op verschillende facetten te vergroten. Dit doet zij onder andere door met een externe Adviesraad te werken, lezingen en jurisprudentiebesprekingen voor de gehele organisatie te organiseren, onderzoeken uit te laten voeren door externe bureaus en jaarlijks nieuwe ideeën op het beleidsterrein van de Kansspelautoriteit te stimuleren door het uitreiken van de Kansspelautoriteit Scriptieprijs, waarvan de eerste uitreiking begin 2016 is.

Adviesraad Kansspelautoriteit

Sinds 1 maart 2014 heeft de Kansspelautoriteit een externe adviesraad. Deze raad is niet wettelijk verplicht. Het bestuur van de Kansspelautoriteit hecht er veel belang aan belangrijke onderwerpen van tijd tot tijd te kunnen spiegelen met ervaren en onafhankelijke deskundigen. Deze raad adviseert het bestuur van de Kansspelautoriteit gevraagd en ongevraagd over ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de werkzaamheden van de organisatie. Vanuit deze rol kijkt de Adviesraad naar bijvoorbeeld de begroting, het werkplan en andere belangrijke documenten die betrekking hebben op het werk van de Kansspelautoriteit. In 2015 is de Adviesraad drie keer bij elkaar gekomen.

In mei 2015 heeft Pieter Remmers de Adviesraad verlaten, hij is in juli 2015 opgevolgd door Dike van de Mheen, o.a. hoogleraar Verslavingsonderzoek aan de Erasmus Universiteit en directeur van het Instituut voor Verslavingsonderzoek (IVO).

In 2015 hadden de volgende leden zitting in de Adviesraad:

- Arthur Docters van Leeuwen (voorzitter);
- Pieter Winsemius;
- Theo Schuyt;
- Han Moraal;
- Pieter Remmers (tot 14 mei 2015);
- Dike van de Mheen (per 8 juli 2015).

Adviesraad Kansspelautoriteit van links naar rechts: Han Moraal | Theo Schuyt | Arthur Docters van Leeuwen | Pieter Winsemius | Dike van Mheen

'De adviezen van de Adviesraad ervaren wij als bijzonder waardevol'

Lezingen
Met het oog op kennisdeling vonden er binnen de organisatie druk-bezochte, maandelijkse lunchbijeenkomsten, boek- en jurisprudentie-besprekingen plaats. Hier gaven zowel medewerkers van de Kansspelautoriteit als externen invulling aan.

Onderzoeken
Ter vergroting van haar deskundigheid laat de Kansspelautoriteit onderzoeken uitvoeren door externe bureaus:

- **Fenomeenonderzoek gokzuilen**
  Uitgevoerd door Toine Spapens en Monique Bruinsma.
  Een criminologisch onderzoek naar de wijze waarop de exploitatie van gokzuilen in Nederland is georganiseerd; de omvang van het probleem; de criminele achtergrond van de betrokken actoren en naar de mogelijkheden om het fenomeen (beter) te bestrijden.

- **Consumentengedrag online legale en illegale kansspelen**
  Uitgevoerd door bureau SEO.
  Consumentenenquête naar de factoren die van invloed zijn op de beslissing van consumenten om legaal of juist illegaal online kans-spelen te spelen.

- **De relatie tussen kansspelmarketing en gokken**
  Uitgevoerd door bureau IVO.
  Een overzicht van de wetenschappelijke literatuur over de relatie tussen kansspelmarketing en het speelgedrag van nieuwe en bestaande spelers.

- **Waarborging van publieke belangen bij uitbesteding in de kansspelsector**
  Uitgevoerd door bureau SEO.
  Hoe worden de publieke belangen geborgd als kansspelaanbieders bedrijfsprocessen uitbesteden? Ook is gekeken naar de rol van interne nalevingsfunctionarissen, informatievoorziening over risico's, en de voor- en nadelen van business-to-business vergunningen naast de bestaande *business-to-consumer* vergunningen.

- **Marktscan keuringen van kansspelen in Nederland.**
  Uitgevoerd door bureau Ecorys.
  Nagaan in hoeverre de uitgevoerde keuringen van kansspelen door onafhankelijke keuringsinstellingen op dit moment adequaat de publieke belangen borgen.

- **Kansspelverslaving, risico's en preventie**
  Uitgevoerd door bureau CVO.
  Een literatuuronderzoek naar de risico's van kansspelen en de aard en effectiviteit van preventieve maatregelen.

Scriptieprijs
In 2015 introduceerde de Kansspelautoriteit de jaarlijkse scriptiewedstrijd voor studenten in het hoger hoger onderwijs. Door middel van de scriptieprijs probeert de Kansspelautoriteit nieuwe ideeen op het beleidsterrein van de Kansspelautoriteit te stimuleren.

Research partners
Om haar kennis en deskundigheid in 2016 verder te verdiepen ging de Kansspelautoriteit in 2015 een samenwerkingsverband aan met vier *research partners*. De vier externe experts zullen in 2016 de organisatie ondersteunen op onderwerpen als verslavingspreventie, juridische en economische aspecten van regulering en toezicht, en op het terrein van criminaliteit en navelingstoezicht.

Kwaliteitszorg

De Kansspelautoriteit hecht veel waarde aan haar kernwaarde professionaliteit en daarmee aan kwaliteitszorg. Daarom staat de Kansspelautoriteit open voor verbetering en betrekt waar nodig de kansspelmarkt erbij. Op het gebied van kwaliteitszorg behaalde Kansspelautoriteit verschillende resultaten.

Medewerkerstevredenheid
Uit een onderzoek naar de medewerkerstevredenheid – om het werkgeverschap te verbeteren – kwam naar voren dat de Kansspelautoriteit hoog scoort op de onderwerpen motivatie, betrokkenheid en organisatiedoelen. Op verbeterpunten, zoals efficiency; duidelijkheid en leiding heeft de Kansspelautoriteit actie ondernomen.

Functioneren Kansspelautoriteit
Een onafhankelijk onderzoek dat in 2015 is verricht naar het functioneren van de Kansspelautoriteit kwam met positieve punten. Met de verbeterpunten van de kansspelsector die gaan over het niet altijd transparant zijn en de vraag waarom en hoe de Kansspelautoriteit bepaalde zaken doet, gaat de Kansspelautoriteit aan de slag.

Meting Publiekslijn communicatie
De meting naar de communicatie van de Kansspelautoriteit gaf inzicht in hoe de communicatietaak van de Kansspelautoriteit wordt gewaardeerd of scoort. Doel van de meting was het optimaliseren van de dienstverlening. De publiekslijn kreeg een rapportcijfer 8 op algemeen, vriendelijkheid en deskundigheid.

Vertrouwenspersoon
In april 2014 is een vertrouwenspersoon binnen de Kansspelautoriteit aangesteld. Medewerkers kunnen bij deze persoon terecht voor integriteitskwesties of bij gevoel van onveiligheid.

Consultatie
De Kansspelautoriteit hanteert de werkwijze waarbij ze (concept) beleid ter consultatie voorlegt aan betrokkenen of publiek. In 2015 deed zij dit met de Marktscan online en de Marktscan fysiek.

Protocol datalekken
In 2015 startte de Kansspelautoriteit met een intern protocol datalekken om te voldoen aan de Wet meldplicht datalekken (aanpassing wet bescherming persoonsgegevens).

Feiten en Cijfers

Kansspelautoriteit als organisatie

Organogram

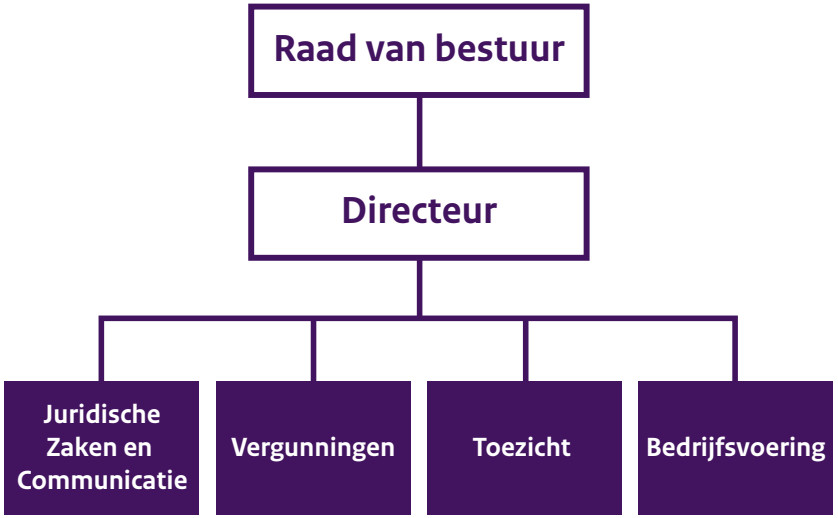

Medewerkersoverzicht

In dienst bij de Kansspelautoriteit Bezetting in fte's	Bezetting eind 2014	Bezetting eind 2015
Raad van Bestuur	1,3	1,3
Directie	1,0	1,0
Management	3,8	3,6
Vergunningen	12,5	11,8
Toezicht	17,1	16,6
Juridische Zaken en Communicatie	16,0	17,6
Bedrijfsvoering	16,1	15,9
Totaal	**67,8**	**67,8**

Noot De afdeling Bedrijfsvoering heeft niet louter staftaken. Bedrijfsvoering verzorgt tevens de administratie van vergunningen.

Verdeling aantal contracten naar vast – flexibel verband

	Eind 2014		Eind 2015	
Vaste aanstelling	50	71% vast	52	74% vast
Vaste aanstelling in proeftijd	2		0	
Tijdelijke aanstelling	13	29% flex	16	26% flex
Gedetacheerd	3		2	
Via uitzendbureau	0		0	
Ingehuurd op contract	5		0*	
Totaal	**73 (excl. bestuur)**	**100%**	**70 (excl. bestuur)**	**100%**

Noot Eind 2015 waren er geen formatieve functies vervuld door ingehuurde krachten. Wel waren er inhuurcontracten afgesloten voor tijdelijke advieswerkzaamheden. Deze zijn niet opgenomen in dit overzicht.

Leeftijd

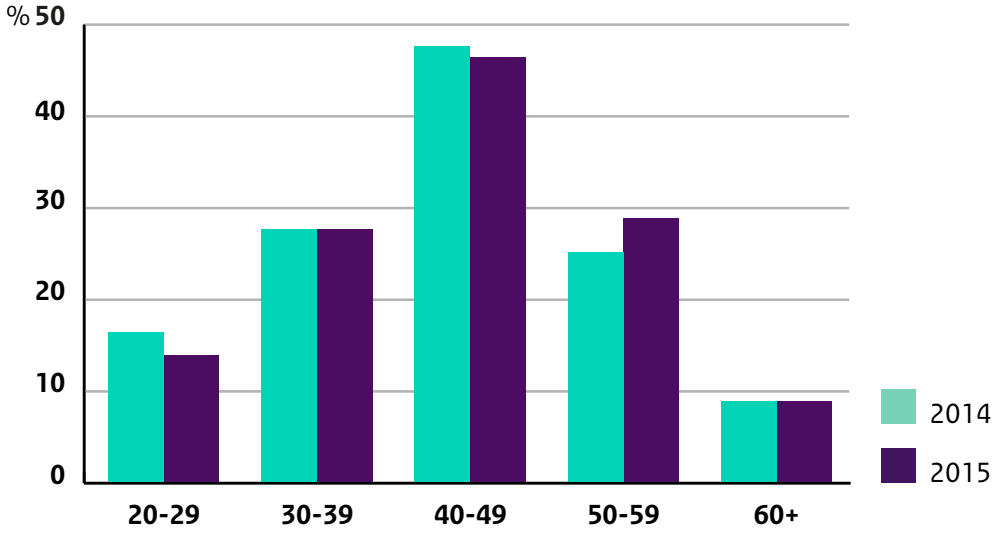

Man / Vrouw

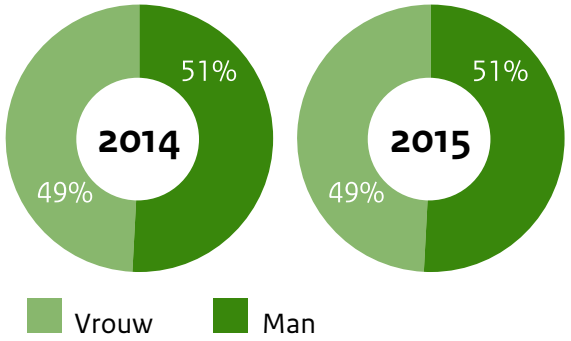

Medewerkers

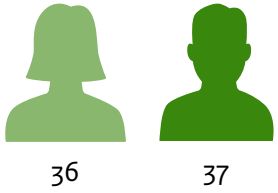

73
mensen

Opleidingsniveau

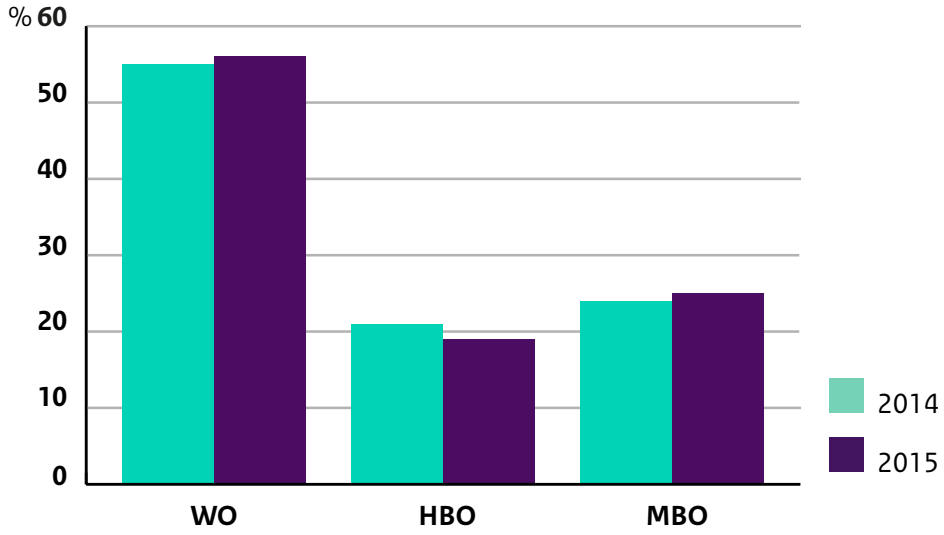

Kennisontwikkeling

Opleidingen	Uitgaven 2014	Uitgaven 2015	Gereserveerd 2015
Organisatie breed	€ 24.523	€ 17.930,99	
Afdelingsgericht	€ 26.782	€ 65.670,16	
Individueel	€ 39.576	€ 76.085,15	
Totaal	**€ 104.139/1.446 per persoon**	**€ 159.686,30**	**€ 2.000 per persoon**

Medewerkers

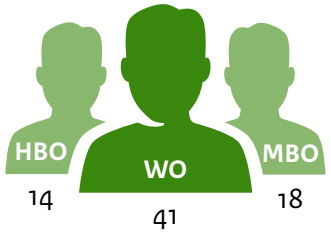

73 mensen

Ziekteverzuim

4,9 %

Was het gemiddelde ziekteverzuim in 2015, inclusief langdurig verzuim.
Exclusief langdurige arbeidsongeschiktheid bedraagt het verzuimpercentage over heel 2015 2,3%.

Salarisniveau

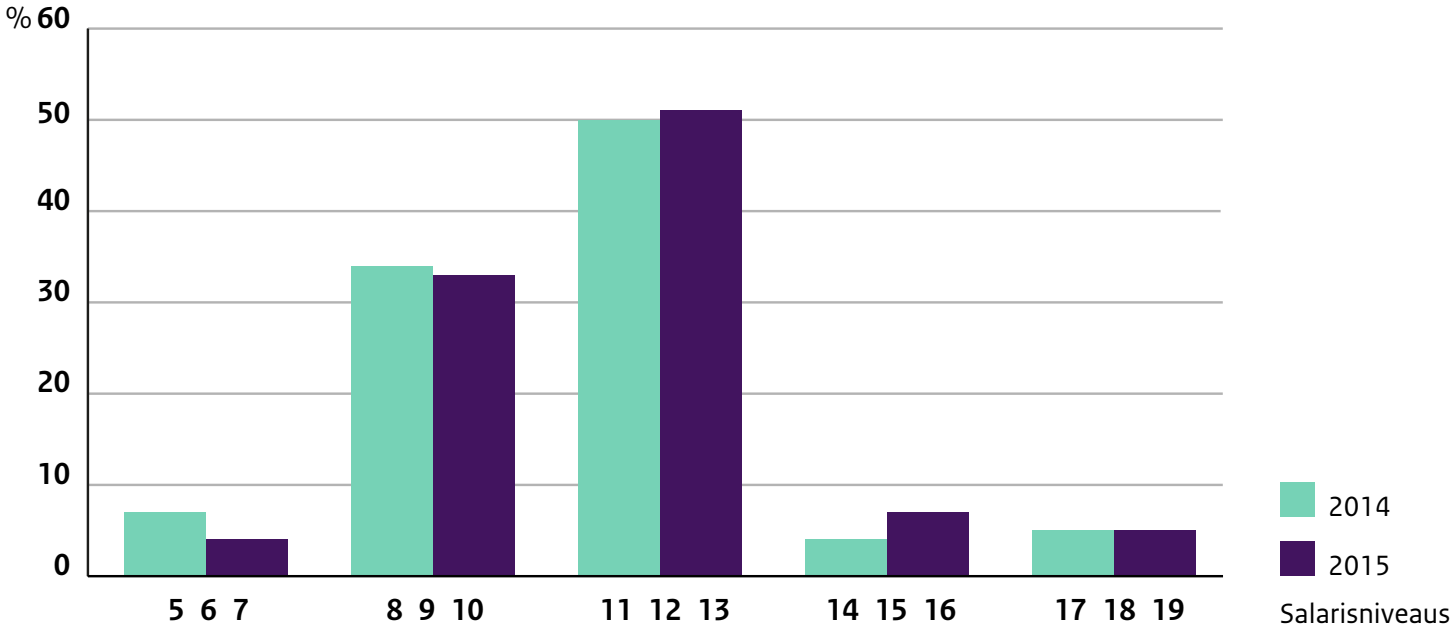

Noot Salarisniveau naar inschaling Rijk

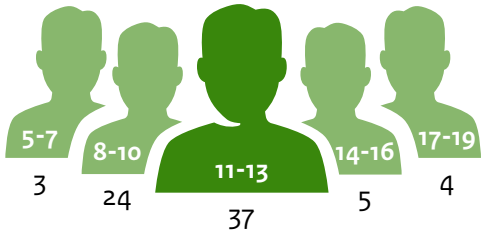

73
mensen
(incl. Dir/RvB)

Ondernemingsraad

In februari 2015 trad er een gekozen ondernemingsraad aan. De ondernemingsraad bestaande uit drie leden gaf input en advies op verschillende onderwerpen:

- input voor HR-beleid;
- advies over organisatiewijziging als gevolg van een verhuizing;
- input ICT-beleidsplan;
- risico inventarisatie en evaluatie;
- input Herstructurering 2016.

Investeren in jong talent

Een jonge organisatie als de Kansspelautoriteit investeert in jong talent door voldoende stageplekken voor hen te creëren. Voor de ontwikkeling van haar eigen medewerkers biedt zij hen de gelegenheid om kennis en ervaring op te doen en te delen aan de hand van interne en externe trainingen.

TAMSIN VAN STEENIS, STAGIAIR TOEZICHT

'Het einde van mijn master criminologie is in zicht en dat ik mijn studietijd bij de Kansspelautoriteit mag afronden is voor mij de kers op de taart. Na een warm ontvangst door de enthousiaste medewerkers begon ik aan mijn afstudeeronderzoek naar een vraag die zowel de Kansspelautoriteit als mijzelf bezighoudt, namelijk "hoe wordt toezicht door de Kansspelautoriteit ervaren door de onder toezichtgestelden?" Ik ben blij dat ik dit vraagstuk in zo'n levendige, leerzame en dynamische werkomgeving mag onderzoeken!'

ICT

Verhuizing

Het jaar 2015 heeft voor ICT grotendeels in het teken gestaan van de verhuizing van de Kansspelautoriteit van de Muzentoren naar de Hoftoren in Den Haag. De infrastructurele ICT-voorzieningen van de Kansspelautoriteit zijn nieuw aangelegd.
De verhuizing is aangegrepen om een belangrijk deel van de, inmiddels afgeschreven, hardware van de Kansspelautoriteit te vervangen. Ongeveer 75 % van de PC's en vrijwel alle netwerkcomponenten (routers, switches etc.) zijn vervangen. De continuïteit en de betrouwbaarheid van de (technische) ICT dienstverlening is daarmee voor de komende jaren geborgd.

Informatiesystemen

In 2015 is verder gewerkt aan uitbreiding en verdere verbetering van de informatiesystemen van de Kansspelautoriteit. In overleg met de proceseigenaren is het proces van de uitgifte en registratie van merktekens voor speelautomaten verbeterd en volledig geautomatiseerd. De uitgifte van merktekens verloopt hierdoor nog efficiënter en sneller. De reeds bestaande workflows zijn verder geëvalueerd en, waar gewenst, gemodificeerd. Aanpassingen in de workflows voor het behandelen van aanvragen voor incidentele vergunningen en voor exploitatievergunningen heeft geresulteerd in een verbetering van de informatievoorziening.

Samenwerking uitvoeringsinstanties

In 2014 tekende de Kansspelautoriteit een intentieverklaring voor deelname aan Klein LEF, in 2015 is deze toetreding ook formeel gerealiseerd. Naast de Kansspelautoriteit zijn zo'n twintig andere organisaties, waaronder het CIBG en de Onderzoeksraad voor Veiligheid, in 2015 tot Klein LEF toegetreden.
Klein LEF is een (vrijwillig) samenwerkingsverband voor en door kleine uitvoeringsinstanties dat zich richt op de verbetering van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en medeoverheden. Dit gebeurt door samen te werken aan gezamenlijke oplossingen en het bundelen van krachten.
Het belangrijkste speerpunt van Klein LEF is Digitaal 2017 dat tot doel heeft de (digitale) dienstverlening aan burgers en bedrijven te verbeteren. De Kansspelautoriteit neemt deel aan een aantal werkgroepen van Klein LEF.

Financiën

De cijfers over 2015 betreffen een verkorte jaarrekening en zijn ontleend aan de jaarrekening 2015 van de Kansspelautoriteit. De jaarrekening is opgesteld conform het gestelde in artikel 35 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (Zbo).

Balans ultimo 2015

(na verwerking resultaat, in duizenden euro's)

Activa	2015	2014
1. Immateriële vaste activa	2.760	1.853
2. Materiële vaste activa	189	253
a. Inventaris	-	62
b. Automatisering	189	124
c. Verbouwingen	-	67
3. Vlottende activa	6.773	5.211
a. Voorraad merktekens	49	23
b. Vorderingen en overlopende activa	384	203
c. Boetebesluiten	706	775
d. Liquide middelen	5.634	4.210
Totaal activa	**9.722**	**7.317**

Passiva	2015	2014
4. Eigen vermogen	3.309	2.952
a. Bestemmingsreserve V en J	493	493
b. Egalisatiereserve	56	606
c. Wettelijke reserve	2.760	1.853
5. Voorzieningen	708	730
6. Langlopende schuld o.g.	3.700	2.000
a. < 1 jaar	370	-
b. > 1 jaar	3.330	2.000
7. Vlottende passiva	2.005	1.635
a. Kortlopende schulden	302	147
b. Sanctiebesluiten	1.250	1.131
c. Overlopende passiva	453	357
Totaal passiva	**9.722**	**7.317**

Staat van baten en lasten (in duizenden euro's)

Baten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Kansspelheffingen	7.005	7.000	6.992
Leges en vergoedingen	1.135	1.100	1.237
Totaal baten	**8.140**	**8.100**	**8.229**

Lasten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Personeel	5.272	5.892	4.550
Inhuur	1.505	2.021	1.808
Huisvesting	608	786	564
Organisatie	655	641	507
Automatisering	408	768	284
Afschrijving	186	209	174
Rentekosten	56	68	19
KOA/CRUKS	- 907	- 2.388	- 1.203
Totaal lasten	**7.783**	**7.997**	**6.703**
Resultaat uit bedrijfsvoering	357	103	1.526

Toelichting op balans, resultatenrekening en waarderingsgrondslagen

Immateriële vaste activa

De voorbereidende werkzaamheden van de Kansspelautoriteit voor openstellen en regulering van de online markt zijn geactiveerd. Het gaat hier om ontwikkelingskosten die kunnen worden geactiveerd omdat ze naar verwachting na invoering van wetgeving voor de online markt terugverdiend kunnen worden via de kansspelheffing op de online-vergunninghouders.

Ontwikkelingskosten zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, en worden in de toekomst verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Deze ontwikkelkosten omvatten voornamelijk de salariskosten van het betrokken personeel. De geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase en na de invoering van de wetgeving voor de online markt afgeschreven over de verwachte gebruiksduur (10 jaar). De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgingprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Investeringen worden afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

De afschrijvingstermijn is voor inventaris 6 jaar, voor hard- en software 3 jaar en voor verbouwingen tot einde huurovereenkomst, per 31 december 2015.

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale bedragen, verminderd met de noodzakelijk geachte voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Liquide middelen
De Kansspelautoriteit heeft een rekeningcourant bij het ministerie van Financiën en het ministerie beheert eventuele tegoeden.
De Kansspelautoriteit heeft een lening van het ministerie van Financiën van 3,7 miljoen euro voor werkzaamheden ter voorbereiding op kansspelen op afstand (online wetgeving).

Voorzieningen
Uitgestelde beloningen betreffen de nominale waarde van de geschatte toekomstige verplichtingen, voor jubilea en de partiële arbeidsparticipatie seniorenregeling en vervroegde uittreding van personeel. Daarnaast is een voorziening getroffen vanwege een geschil met een voormalige leverancier.

Resultaten
De staat van baten en lasten 2015 geeft inzicht in het gerealiseerde en het begrote resultaat 2015. In de resultatenrekening wordt de realisatie afgezet tegen de door de raad van bestuur vastgestelde begroting.

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking op hebben.

Beloningen
De topfunctionarissen dienen vermeldt te worden conform de Wet bezoldiging normering topfunctionarissen. De beloning aan topfunctionarissen voldoet aan de gestelde normering.

Accountant
De jaarrekening geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Kansspelautoriteit per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015. De jaarrekening is in overeenstemming met de Kaderwet ZBO en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
De externe accountant (KPMG) heeft op 1 april 2015 een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

Beloningen (X € 1.000)

Naam	Begindatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn
Topfunctionarissen						
Voorzitter raad van bestuur **mr. J.J.H. Suyver**	01-04-12		67%	88	4	0
Lid raad van bestuur **mr. H.W. Kesler**	01-04-12		33%	41	2	4
Lid raad van bestuur **drs. J.G. Pot**	01-11-14		33%	41	2	0
Directeur **drs. M.D. Appelman**	23-09-13		100%	107	7	15

De post 'voorzieningen, beloning betaalbaar op termijn' in bovenstaande tabel betreft de door de Kansspelautoriteit als werkgever betaalde pensioenpremies.

De Kansspelautoriteit heeft de WNT als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd, die normen worden niet overschreden.

Bijlage

Marktgegevens

Benieuwd hoe groot de legale markt in Nederland is?
In onderstaande tabel vindt u een weergave van de omzetcijfers en het bruto spelresultaat van vergunninghouders.

De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op jaarverslagen uit 2014.
Alle weergegeven cijfers zijn in miljoenen euro's.
Incidentele loterijen (bijvoorbeeld een vereniging die geld ophaalt voor de bouw van een sportkantine) zijn niet in dit overzicht opgenomen.
Promotionele kansspelen zijn evenmin in dit overzicht opgenomen.

Meer informatie

Informatie over de omvang van de kansspelmarkt kunt u lezen in de Marktscan online kansspelen en de Marktscan landgebonden kansspelen. Beide rapportages staan op de website van de Kansspelautoriteit.

Sector	Vergunninghouder	Omzet	Prijzen[1]	BSR[2]	Afdracht goede doel	Afdracht staat	KSB[3]
Loterijen	Nederlandse Staatsloterij	737,8	447,0	290,8		110,7	64,5
	Holding Nationale Goede Doelen Loterijen[4]	850,6[5]	295,4[6]	604,6	425,3		40,7
	Samenwerkende Non-profit Loterijen[7]	24,8	0,7	24,1	19,4		0,1
	De Lotto[8]	253,1	159,0	162,8	59,0		14,5
Sportweddenschappen	De Lotto	68,7					
	Sportech Racing B.V.	22,5	16,8	5,7	1,5		0,4
Casinospelen	Holland Casino (tafelspelen)			213,9[9]			62,0
Kansspelautomaten	Holland Casino (casinoautomaten)			258,8			75,1
	Speelhalautomaten[10]			626,6			181,7
Totale markt				**2.187,3**	**505,2**	**110,7**	**439,0**

1 Waarde in het economisch verkeer, netto van kansspelbelasting
2 BSR = Bruto spelresultaat (spelomzet minus inkoopwaarde nettoprijzen)
3 KSB = Kansspelbelasting
4 Omvat: Nationale Postcode Loterij, BankGiro Loterij en VriendenLoterij
5 Nationale Postcode Loterij 624,1; BankGiro Loterij 125,1; VriendenLoterij 101,4
6 Inclusief naturaprijzen: Waarde in het economische verkeer (niet gecorrigeerd voor inkoopkortingen)
7 Omvat: Jantje Beton Loterij, de Grote Clubactie Loterij, de Zonnebloem Loterij, KWF seizoensloterij, SupportActie Loterij en Nationale Scoutingloterij
8 Inclusief Instantloterij
9 Exclusief troncopbrengst (fooien)
10 Bron: Marktscan landgebonden kansspelen 2014

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave
van Kansspelautoriteit
Postbus 298 | 2501 CG Den Haag
T 070 302 1300
E info@kansspelautoriteit.nl
W www.kansspelautoriteit.nl

Teksten
Kansspelautoriteit, Den Haag

Beelden
Kansspelautoriteit, Den Haag
Thinkstock

Ontwerp
Ontwerpwerk, Den Haag

Wettelijke vereisten
De kaderwet ZBO stelt wettelijke vereisten aan een jaarverslag. Deze vereisten hebben betrekking op:

1 de taakuitoefening;
2 het gevoerde beleid;
3 het gevoerde beleid met betrekking tot kwaliteitszorg.
Blijkens art. 19 lid 3 Kaderwet ZBO moet worden uiteengezet hetgeen is verricht ter uitvoering van de uitoefening van de taken en bevoegdheden betreffende:
4 een tijdige voorbereiding en uitvoering;
5 de kwaliteit van de daarbij gebruikte procedures;
6 de zorgvuldige behandeling van personen en instellingen die met het ZBO in aanraking komen;
7 de zorgvuldige behandeling van ontvangen bezwaarschriften en klachten;
8 de getroffen voorzieningen waardoor personen en instellingen die met het ZBO in aanraking komen, in de gelegenheid zijn om voorstellen tot verbeteringen van werkwijzen en procedures te doen.

Disclaimer
Aan de inhoud van dit werk kunnen geen rechten worden ontleend. Publicatie is onder voorbehoud van typefouten.
Overname uit deze overgave is toegestaan, mits met bronvermelding.

© Copyright Kansspelautoriteit 2015
Den Haag, april 2016